

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűsös petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltár petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. az
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1910.

STAUER JÓZSEF.

Szombat, június 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kik szavaztak le az aradi választáskor?
- Vilmos császár betegsége.
- Az aradi munkapárt a város ügyelő t.
- A Wiener Bankverein botránya.
- A t. Ház folyosójáról.
- A pap büne.
- Krassószörénymegye katasztrófája.
- Aradi bíró a csikszeredei törvényszék elnöke.
- Jóváhagyott trónbeszéd.
- A szerajevói merénylet.
- A jószívű nagynéni.
- Kilenc csipkés battiszt Ing.

A többség érvényesülése.

Arad, június 17.

Gyors egymásutánban következő három minisztertanácson a kormány tagjai megvitatták a választások nyomán beállott helyzetet és megvitatták a legközelebbi jövőnek mind programját, mind taktikáját. A választás előtt egyetlen kérdés volt, mely minden mást háttérbe szorított: a parlamenti többség megszerzése. A választás után megint csak egy kérdés van, az előbbinek variánsa: a többség érvényesítése.

Ez az a kérdés, melytől a parlament munkaképessége függ, melytől tehát az államszükségletek kielégítése s az országos rend helyreállítása is függ.

A többség érvényesítésének két útja-módja van. Az egyik az, ha a parlament viszonyai természetesen, a pártok sulyarányai szerint alakul-

nak. Ez a természetes út, mely akkor áll be, ha az ellenzék a maga ellenőrző, bíráló hivatását kívánja betölteni, azon túlmenni nem akar, a haladásnak negatív előmozdítója s nem hatalmi érdekből, vagy hiúságból kerékkötője. Ebben az esetben a parlamenti többség sulya a jog, az igazság és a józan ész törvényei szerint magamagától érvényesülne. Nem így van ez a másik esetben. Ez akkor áll be, ha a kisebbség megelégedve a maga hivatásáról, mellőzve a nemzet akaratnyilvánítását, hamis indulatoktól vezettetve magát, a kisebbség jogain és fizikai képességein túlmenő célokat tűz maga elé. Ilyen célokat normális, természetes, törvényes eszközökkel szolgálni nem lehet. Ilyen célokra csak rendellenes, a törvénytől eltérő vagyis erőszakos eszközökkel lehet törekedni.

A többségi elv magától értetődő érvényesülése helyébe ebben az esetben a többségi akarat tudatos érvényesítése lép. Ez is természetes. A nemzet nem azért adott többséget a hatvanhetes politikának, hogy az lomha óriásként terpeszkedjék a Házban, hanem azért, hogy szemben a kalandok és káprázatok politikájával, meg is valósítsa az életszükségek politikáját. A nemzettől kitűzött e feladat elérésének első feltétele, hogy a többség eleven energia legyen.

Azt hisszük, helyes úton járunk, ha konstatáljuk, hogy a legközelebbi

jövő feladataira nézve a kormány és a nemzeti munkapárt vezére részéről kellő gondoskodás történt ebben az irányban. Kétségtelen, hogy a parlamenti helyzet alakulásának minden eshetősége számításba vétetett. Erre vallanak azon a megfontoltságon és előrelátáson kívül, amely a miniszterelnök politikáját eddig is jellemezte, azok a nyilatkozatok is, amelyek a miniszterek részéről hangzottak el. Félreérthetetlen világossággal szólalt meg e nyilatkozatokban a kormány azon álláspontja, hogy békét akar és békét is teremt.

A munkapárt óriási diadala nemzeti meghatalmazás arra, hogy minden elkeseredésből, hiúságból, rövidlátásból, vagy elvakult gyűlöletből eredő rendbontó kísérletet a parlament többsége megakadályozzon. Nem az ellenzéki kritika, a szólásszabadság, az ellenőrzési jog korlátozásáról van itt szó. Sőt ellenkezőleg. Ez a kormány az egészséges parlamenti alakulás egyik alapfeltételének tekintti azt, hogy legyen ellenzék, komoly ellenzék, melynek bírálata csak hasznára lehet minden, az ország érdekét előmozdítani kívánó kormányzatnak.

Ilyen ellenzékkel szemben örömlés helytállani és örömlés a komoly viták tüzeiben az ország érdekeit megedzeni minden veszedelem ellen. De minden olyan ellenzéki törekvés, mely az államszükségleteket,

Pálffy Richárd tragédiája.

— Fővárosi levél. —

Tegnapelőtt temették el Pálffy Richárdot, szegényt. A halál mégis csak a legnagyobb művész, aki eltűnt az emberfiáról minden salakot, meghagyván lényegnek mindazt, ami jó és szép volt benne. Érezték ezt tegnap mind azok, akik a törvényszéki bonctani intézet bezuzott homlokú halottját utolsó útjára elkísérték. Ott voltak barátai és hivatalnoktársai Pongrácz báró és Lukácsy Sándor miniszteri tanácsosok vezetése alatt, de hiányzott egynémely jóbarátja, akivel a jélt napjaiban lelke teljes áldozatkészségét sok önfeláldozással éreztette Pálffy Richárd. Mert alapjában igen jó és ne mesézésű fia volt az ögyilkos.

Tragédiája csak most bontakozik ki a maga teljességében, amikor kitűnik, hogy mindazt a sok hibát, amit elkövetett és mindenkélt az, hogy élete teljes ferde irányba került, a neve okozta, a Pálffy-név. El lehet róla mondani, hogy nevének az áldozata.

Szól pedig az igazgató és mindenkélt ha misztatlanul budapesti történet a következőképpen:

Pálffy Richárd — megirták halála alkalmából az összes lapok, — elvált feleségétől, egy dugasz aradi árvalánytól, akinek hat-százhetven ezer koronára rugó hozományát néhány esztendő leforgása alatt eltékozolta a

könnyelmű ember. De nem került a nyilvánosság elé a következő részlet:

Mikor a válópör lezajlott, az elkeseredett férj az Országos Kaszinóban kijelentette:

— A házasságomnak most már vége, — ellenben le akarok számolni egynémely urral...

Az Országos Kaszinóban tudták, hogy Pálffy Richárd nehezelt valakire, mert úgy vélte, hogy ez utóbbinak tanácsai bírták rá feleségét a válásra. Ez tévedés volt és az elkeseredett embert hiába próbálták felvilágosítani jó barátai. A dolog ellenkezőleg úgy állt, hogy a vagyoni romlás bekövetkezése után éppen Pálffy ajánlotta feleségének, hogy menjenek szét, tekintettel arra, hogy az asszony nincs hozzá szokva a nélkülözéshez, dugaszdag fiúvére pedig ahhoz a feltételhez kötötte segítségét és a gyermekekről való nagyarányú anyagi gondoskodást, ha otthagyja könnyelmű urát, aki még a Dárius kirostát is eltékozolná. (Itt meg kell jegyezni, hogy Pálffy alig kártyázott a kaszinóban, vagyonát esztelenül nagyuri életmóddal és féktelen bórzejátékban vesztette el.) Mikor tehát a válás megtörtént, tulajdonképpen Pálffy akaratát érvényesült.

Néhány nappal a válás kimondása után Pálffy az Országos Kaszinó nagytermében odalépett a kaszinó egy vezető tagjához:

— Kérlek, beszédem lenne veled.

— Rendelkezésedre állok...

Bementek egy kis játékszobába, a hol ketjükön kívül senki se volt jelen. Néhány pil-

lanat mulva bangos lárma hallatszott ki a szobából...

József, a főkomornyik rájuk nyitott és a két urat a leghévesebb összeszólközásban találta. Rögtön lecsavarta a villamos lámpát és betette maga után az ajtót. A lárma a sötétben tovább tartott.

Mikor végre a két ur kijött a szobából, mind a ketten segédek kerestek. Ez a párbaj az egész kaszinót a legnagyobb izgalomban tartotta.

A párbaj megtörtént. A felek kétszer váltottak golyót. A harmadik golyóváltásnál a felek kölesönösen álltak. Nagy volt az álmélkodás, hogy Pálffy életben maradt, mert a kaszinóban általában halál fiának tartották.

Csak hogy míg a párbaj előzményei lezajlottak, fölmerült ez a kérdés:

— Miféle Pálffyval is van dolgunk?

Évek hosszú során át adta a gentry Ricsa, megvetette a „spiszi” és megundorodott a zsidótól még kikeresztelkedett formájában is. Bizonyos lipótvárosi körökben, ahol óriási gyönyörűséggel élvezik az arisztokraták megvetését, tülekedtek a szikár, erős esontu, sebfordásos arcú Ricsáért, akit így mutattak be nagyhangosan:

— Pálffy...

És mintha a „herceget” elnyelték volna. Most pedig kitűdött, hogy Pálffy nem Pálffysorból való gentry, hanem fia egy szegény

a kormányzat rendjét pusztá hatásadászathból vagy hatalmi vágyból nem komoly kritika, hanem erőszakos akadékoskodás tárgyává teszi, szemben fogja magával találni a munkapárt egész erejét, melylyel a választások tanulságai szerint élnie a nemzet iránt való kötelesség. A parlament megnyitásának küszöbén a nemzeti munkapárt tehát készen áll, készen a békére és készen — ha kell — a harcra is.

Kik szavaztak le az aradi választáskor?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Mai közlésünkkel befejezzük az első küldöttségnél leszavazottak névsorát.

Tisza Istvánra szavazott:

Rabinstein Mór szállító, Ruhmann Zsigmond házt., Russu Béla könyv., Salacz Dezső vs. ellenőr, Salamon Samu alkalm., Salgó B. Vilmos ügynök, Salgó Gasztáv asztalos, Salgó Henrik mag. hiv., Salgó Miksa dr. ügyvéd, Sarlot Domokos főkapitány, Sámuel Arnold kir. seg., Sándor Béla mag. hiv., Sándor Ede vs. felügy., Sándor Vilmos ügynök, Sátor József tanár, Säckl Antal malomépítő, Schartner Sándor bíró, Schattelesz József mag. hiv., Schauer Ádám nyugd., Schäffer Henrik szabó, Schäffer Izidor könyvelő, Schäffer Lipót üzletvezető, Schäffer Richárd lakatos, Schäffer Vilmos vs. hiv., Scheibl Ignác ügynök, Scheibl Vilmos szerelő, Schenk Samu ügynök, Scherer József ker. seg., Schisri Lajos mérnök, Schillinger Vilmos kereskedő, Schleifer Antal tanító, Schmer Náthán háztulajdonos, Schmidt P. János vs. hiv., Schmidt János dr. ügyvédjelölt, Schmidt Zoltán m. hiv., Schueberger Albert háztulajdonos, Schoemacher Henrik m. hiv., Schönhauser József m. hiv., Schreiber Mór ügynök, Schreiber József pü. titkár, Schreiber Vilmos dr. orvos, Schreiber Jakab háztulajdonos, Schuster Illés dr. orvos, Schütz Henrik dr. ügyvéd, Schulz Henrik igazg., Schnle Frigyes postatiszt, Schwarz Adolf kereskedő, Schwarz Dávid kereskedő, Schwarz Dávid üzletvezető, Schwarz Herman kereskedő, Schwarz Herman ügynök, Schwarz József m. hiv., Schwarz Manó kereskedő, Schwarz Pál alkalm., Schwarz Samu utazó, Schwarz Zsigmond kereskedő, Schwarz Zsigmond üzletvezető, Schwimmer Adolf üzletvezető, Sebes Ede vn. mérnök, Sebestyén Imre vs. mérnök, Sebők Salamon vs. mérnök,

szentendrei trafikosnának, akinek tovább kellett árulnia a kanasztert a szentendrei braunhaxiereknek, mikor fia milliomos volt, őcsese pedig boltosságdi minőségben dolgozott, mielőtt anyja mellé belépett a trafikba. Nem Pálffy, talán nem is Pálfi, hanem Pohlner, fia egy szentendrei derék svábnak.

Kitűnt tehát, hogy az ünnepektől gavallér meztagsága szerény származását és hogy esztendőnkön át ócsárolta és megvetette a kört, ahonnan származott. Ez kaszinói szempontból is nagy hiba volt.

De nem csináltak belőle kázust, elvégre tudják, hogy a körülmények maguk elesdendésitik a hangos Riccsát. Csöndes is lett. Csöndessé tette — nem az anyagi romlás, hanem a tudat, hogy eddigi köre szemében leesett az ősi Pálffy-név magasztaláról.

— Lássátok, — mondta a temetés után a szegény Riccsa egy hű barátja, — minden másképpen történik, ha szegényt nem hívják Pálffynak és ha a külső megjelenésében nem fest arisztokratának. Külsőségek miatt meg kellett belső lényegét is hamisítani, nagyozt, tékozt, könnyelműsködött, adta a nagyurat, csak azért, mert mindenütt, ahol megjelent, hallotta a félhangos kérdést: miféle Pálffy ez? Ha Feketére magyarosítja a nevét, az leg és kiváló ember lett volna belőle, mert tehetséges és igazán jó fiu volt.

Ez a szegény Pálffy Richárd szomorú története.

Silberberg József házt., Silberer Sándor könyv., Simai István házt., Simonffy Aladár tanár, Singer Adolf bérlő, Singer Adolf üzletvezető, Singer Sándor kereskedő, Sommer József üzletvezető, Sommer Nándor aljegyző, Somogyi Gyula dr. tanár, Somos Zsigmond könyv., Sonn Adolf utazó, Sonnenheim Zsigmond elő imád., Spádi Károly ügynök, Sperber Frigyes zenetanító, Spielmann Áron szatócs, Spitz Gyula bádogos, Spitz Lipót üzletvezető, Spitzer Dávid zsbáros, Stampfl György házt., Staucz János m. hiv., Stankovits Miklós vasuti üzletvezető, Stauber József szerkesztő, Staudt Ferenc m. hiv., Stegena Andor tanító, Steigerwald János pénzbeszedő, Stein Zsigmond m. hiv., Steinberger Ignác ügynök, Steiner Vilmos házt., Steinfeld Gyula ügynök, Steinhardt Mór dr. ügyvéd, Steinitzer József üzletvezető, Stengl Andor iparfelügyelő, Stern Ábrahám szabó, Stern Herman szatócs, Stern Jakab szatócs, Stern József szatócs, Stern (Szücs) Pál m. hiv., Stern Zsigmond magánhivatalnok, Stiaszyi Gyula adótiszt, Stolcz Vince aranyműves, Stoll Béla lakatos, Stoll Károly házt., Streicher Henrik üzletvezető, Suciú Péter irnok, Sugár József szabó, Sugár Károly m. hivatalnok, Szabados Árpád ellenőr, Szablóczky János pü. sz. ellenőr, Szabó Albert kereskedő, Szabó Antal fogházörmester, Parecz Béla dr. ügyvéd, Parecz Gyula dr. főorvos, Parecz György kir. ügyész, Szabó György vs. ellenőr, Szabó József adótiszt, Szabó Kálmán vendéglős, Szabó János, Szabó Lázár postatiszt, Szabó Sándor v. raktárnok, Szakolozay Géza v. altiszt, Szalay Károly ügyvéd, Szameth Dávid házt., Szarka László tanító, Szathmáry K. János háztulajdonos, Szavtyuk János háztulajdonos, Szántay Lajos tanító, Szántó Ödön hivatalnok, Szávics Miklós borvizsgáló, Szoepkovszky Teofil rendőrhadnagy, Szoepkovszky Teofil m. hivatalnok, Szegfü Jakab háztulajdonos, Szegő Richárd m. hiv., Szeiler Bertalan gombkötő, Szemző Ármán ügynök, Szende Lajos könyvelő, Szende Tivadar dr. ügyvéd, Szenes Soma kereskedő, Szentmiklósy Gyula gyógyszerész, Székely Ferenc dr. ügyvédjelölt, Székely Károly könyvelő, Székely Károly háztulajdonos, Szél Ernő postafőtiszt, Szél Lajos dr. gyakornok, Szép Ferenc művezető, Szigethy Béla számtiszt, Szigethy Ede sz. tanácsos, Szigethy Oszkár alkalmazott, Szilágyi György igazg., Szilvási István kárpitós, Szirmay Imre könyvelő, Székely József ny. jegyző, Szondy Béla levéltárnok, Sztanity György kövöző, Sztanity Mátyás vállalkozó, Sztupár Antal adótiszt, Szuchy Károly iktató, Szukovszky Mihály tanár, Szuszán Gusztáv háztulajdonos, Tausch Rezső vs. ellenőr, Tefner Ignác term. kereskedő, Tenczlinger Károly városgazda, Tenner József m. hiv., Tenner László ellenőr, Theisz János gépész, Thomka Ferenc ny. ezredes, Thuránszky Károly jöv. tiszt, Tichy Lukács könyvelő, Tittert György tanító, Timon Zoltán tanár, Tisch Mór dr. főorvos, Todorov Miklós háztulajdonos, Tolnay János dr. ügyvéd, Tonesz Ferenc ifj. m. hiv., Tóth Frigyes jöv. tiszt, Tóth Lajos házfelügyelő, Tóth Pál ny. vs. főmérn., Török Ferenc dr. szolgabíró, Tötössy Géza dr. ügyvéd, Tratner Jakab vs. mérnök, Uferbach Jenő tanár, Ungár Ármán kereskedő, Ungár Péter vs. ellenőr.

Vajda István ügyvéd, Vajda János dr. ügyv. jelölt, Vajda János vn. ellenőr, Vajda József tanító, Vannay Gyula tanácsnok, Vannek Ferenc gombkötő, Varga József ifj. számtiszt, Varjassy Árpád tanfelügyelő, Varjassy Lajos dr. titkár, Vass Gusztáv vasuti hiv., Vass Gusztáv vs. felügy., Vass Imre házt., Vas Sándor dr. orvos, Vávölevi Lajos dr. rabbi, Várady Kálmán ny. tábla, Várady Károly vs. hiv., Váts József kereskedő, Vársényi Lajos vs. hiv., Verbos Árpád butorgyáros, Verbos Nándor butorkereskedő, Veres Dénes fővámszedő, Verzár István ülnök, Verzsényi Zsolt joggy., Vetlányi Antal ny. táv. felügy., Végh Endre dr. vs. titkár, Vértes Henrik vs. ellenőr, Vészi Károly mag. hiv., Vidor Sándor könyve ő. Világ Samu ispán, Vincze Endre vs. ellenőr, Virág István gépész, Virág Lajos főmérnök, Visi Ferenc pénztárnok, Viski Pál dr. orvos, Vojtek Kálmán gyógyszerész, Wagner Ágoston tanító, Wagner Bódog pü. biztos, Wagner Győző mérnök, Wagner Gyula alkalm., Walder Simon gyárvez., Wallfisch Ármán vált. üzl., Walter Vilmos könyvelő, Wechsler Ede ügynök, Weichertz Lipót üzletvezető, Weigl Vilmos házt., Weil Alajos házt., Weiler Rezső intéző, Weinberger Ede ker. seg., Weinberger Ferenc ékszerész, Weinberger János cipőkereskedő, Weinfeld Sándor könyvelő, Weisz András Endre dro-

guista, Weisz Félix nyomdatulajdonos, Weisz Hugó fényképész, Weisz Izidor kereskedő, Weisz Jenő lakatos, Weisz Jenő alkalm., Weisz Lajos irodavez., Weisz Leó könyvkereskedő, Weisz Márk cukorgyáros, Weisz Márton cipész, Weisz Miksa kereskedő, ifj. Weisz Mór könyvelő, Weisz Samu adótiszt, Weisz Samu szabó, Weixelbaum András borbély, Wellisz Sámuel kereskedő, Werner Károly terményker., Werner Miksa dr. orvos, Westmann Gyula m. hiv., Wettendorfer Bertalan m. hiv., Wéber János házt., Wiener Gyula fogorvos, Wirtschaftler Ármán vs. mérn., Wolf Géza adótiszt, Wolf Jenő bórkereskedő, Wolf Sándor ügynök, Wohlgemuth Sándor szatócs, Wollmann Emil ügynök, Wormser Henrik keresk., Zádor Bertalan m. hiv., Zeiner Ignác ügynök, Zeiner Miksa utazó, Zerkovitz Rudolf igazg., Zica József törv. bíró, Zikó János felügyelő, Zima Arthur tanító, Zimmer József gazdatiszt, Zubor Andor tb. főjegyző, Zubor Gyula házt., Zubor Imre dr. jogtudor.

Barabás Bélára szavazott:

Sári Ferenc hentes, Sármezey Endre vs. felügyelő, Scharle József borbély, Schauer János magánhivatalnok, Schäffer Gyula postatiszt, Schäffer József könyvkötő, Schindlberger Lipót címfestő, Schlössinger Béla szatócs, Schmidl György m. hivatalnok, Schmidt János dr. tanár, Schmidt Miklós ny. m. vez., Schosz Lajos postatiszt, Schulik Lajos kereskedő, Schwarz Ignác üzletvezető, Schwarz Jenő dr. ügyvéd, Schwarz Zsigmond ügynök, Schwartzberg Manó kereskedő, Sebesy Ferenc asztalos, Simandán György hentes, Simon Jenő dr. ügyvéd, Simon József szobafestő, Singer Gyula fakeskedő, Sipos Imre korcsmáros, Sófalvi György tanító, Solymos József ércöntő, Somló Ármán ügyvéd, Sonnenwirth József címfestő, Steigerwald Alajos butorkereskedő, Steiner Adolf bórkereskedő, Steiner Ferenc házt., Steinitz Mihály üzletvezető, Stiller Jenő cserépkészítő, Sugár Jenő dr. ügyvéd, Szabó Árpád vs. sz. tiszt, Szabó Ernő dr. tanár, Szabó István dr. közjegyző helyettes, Szalay Arnold dr. ügyvéd, Szántay Béla gazdász, Szántay Lajos építész, Szentmácher Nándor házt., Székely Salamon tanár, Székely József himző, Szigethy János kez. tiszt, Szokol József lisztkereskedő, Sztollár Gyula könyvelő, Szudy Elemér hírlapíró, Szuppi Lajos keztűs, Tabakovits György ügyvéd, Tabakovits Emil építész, Takács István vasuti kalauz, Tesits Sándor korcsmáros, Tilger Árpád karmester, Tonesz Ede borvizsgáló, Topán Sándor sz. ellenőr, Tóth Imre kávé.

Török Márton házt., Tschenka Ágoston mészáros, Ursz Radó borbély, Valenta András korcsmáros, Valenta Gyula órás, Vancsó János házt., Varga János kárpitós, Varga Kálmán szabó, Vas Mátyás kávé, Vas Sándor könyvelő, Várnay Lajos ny. v. kalauz, Velosov Géza dr. ügyvéd, Verzár Márton földbirtokos, Végh Lajos m. hiv., Vizer Aladár alszámvevő, Vizer Lajos ügyvéd, Vljakovics Pál ny. ellenőr, Vojtek Lajos droguista, Wadowszky Gusztáv kereskedő, Wallinger József üzletvezető, Wally György m. hiv., Weisz Farkas ügynök, Weisz Márton, Wolf Ferenc borbély, Wolf József borbély, Wolf Ferenc sz. ellenőr, Zajenkovszky János kávé, Zavadovits János esztergályos, Zaráy Odön ny. tanító, Zárkövy J. Bonifác lelkész, Zima Tibor titkár, Zimmermann Ignác kereskedő, Zinner Miklós, Zupanszky István lelkész.

(Folytatjuk.)

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Filharmonia egyesület a Fehér Kereszt külön termében f. hó 26-án, vasárnap d. e. 11 órakor tartja évzáró közgyűlését a következő napirenddel: Elnöki megnyitó, két tag kiküldése a jegyzőkönyv bitelesítésére, a választmány, szertáros és pénztáros jelentése, a módosított alapszabályok jóváhagyása, esetleges indítványok. Az elnökség a fontos ügyrendre való tekintettel kéri a tagok teljes számban való megjelenését. Wagner József dr. titkár.

Vilmos császár betegsége.

Nincs komoly baj. — Berlin aggódik.

Távirati tudósítás.

Arad, június 17.

Akármiyen óvatosak is a német császár betegségről szóló tudósítások, bizonyos, hogy az uralkodó állapota súlyos. Pillanatnyira aggodalomra nincs ok, csak abban az esetben, ha az orvosoknak a diabetesre (cukorbetegségre) vonatkozó gyanuja alapos lesz. A cukorvizsgálatról és annak eredményéről a mai tudósítások hallgatnak. Tudni kell, hogy a furunkulus csak akkor válik veszedelmessé, ha a cukorbetegség komplikációja gyanánt jelentkezik. A beteg császár állapotáról ma az alábbi táviratokat kaptuk:

Berlinből jelentik: A császár térdén kötés van és lábát nyugvó helyzetben tartja. Az orvosok kijelentik, hogy a császár jelenlegi megbetegedése semmiféle összefüggésben sem áll azokkal a furunkulusokkal, melyek a legutóbbi időben a császár jobb kezcsuklóján támadtak. Bárha a daganat akadályozza a császárt a járásban, a folyó ügyeket elintézheti. Tegnap a császár több tábornoknak az előterjesztéseit fogadta és ma is többen vannak a császárhoz rendelve, hogy neki sürgős ügyekről jelentést tegyenek. Műtetre nem lesz szükség, mert a császárt anélkül is könnyen meggyógyíthatják. A császár térdén levő vérgyülemelés nem fájdalmas, de nyomásra érzékeny. Ma délelőtt adják ki a császár betegségről az első bulletint.

Ujabb távirat jelenti:

Vilmos császár állapota kedvező. Felgyógyulását hétfőre várják. Kedden délután Vilmos császár a csatornán át Kielbe megy, ahol egy egész hetet tölt. A császárné és Lujza hercegnő kísérik el útjában. Hogy a program megvalósítható legyen, szükséges, hogy a császár kimélje magát és hallgasson orvosai tanácsára. Julius 2-án okvetlenül elindul északi útjára. Valamennyi európai udvarból táviratilag kérnek újabb részleteket a császár állapotáról.

Berlinből jelentik: A császár az elmúlt éjszakát zavartalanul töltötte. Az orvosok remélik, hogy nem gyuladásról, hanem csak véréraláfutásról van szó. A szolgálatot tevő udvari orvos az egész éjszakát a kastélyban töltötte. Délelőtt a polgári kabinet írodafőnöke a császárnál a folyó ügyekről referált.

Berlinből táviratozzák: Vilmos császár kénytelen ágyban maradni és kimélni magát. Az orvosok újból kijelentik, hogy az újabb megbetegedés nincsen összefüggésben a furunkulózissal. A betegség nem akadályozza a császárt a kormányzati ügyekben. Operációról szó sincsen. Az állapot hamar javulni fog. Ma fogják kiadni az első bulletint. Azt a hirt, hogy a császár még gyöngékedik, határozottan megcáfolják.

Berlinből jelentik: Egész Németországban, de különösen Berlinben a legnagyobb aggodalommal fogadják a császár betegségről kiadott orvosi jelentéseket. A lapok megakarják a közönséget nyugtatni, azonban ez nehezen fog sikerülni.

Nehéz az ilyen jelentésekkel az aggodalmakat eloszlatni. Még nagyon élénken a köztudatban él a német uralkodói család hosszú betegségi listája, mely apáról fiúra újabb komplikációkban jelentkezett. I. Vilmos tudvalevőleg Bismarcknál és Moltkénél is jobban szeretete az órajnai hort és a kormányzás súlyos gondjai, a háborus idők izgalmi között a borringatta sokszor nyilvánosan is jóleső álomba. II. Frigyes tragikus halálát a gégetuberkulózis okozta, II. Vilmos jobb karjára béna és

egyik leánya süketnémán született. Különböző is az ő hárságát elleneztek a végső erőfeszítéssel az orvosok, mert a jövődöbali császárnőt, mint anyát a dinasztia szempontjából nem tartották a legszerencsésebb választásnak. Igaz, hogy a valóság nagyon rácafolt most is a családi tanácsadókra, de ezek az esetek most mind villanásszerűen újra végigrémitgetik a nagy német birodalom alattvalóit, annál is inkább, mert a német császár, ha könnyű, külső affekciókban szenvedne, maga sietne, ha csak Berlin utcáin, hogy nyilvánosan megjelenjen és eloszlassa népe egyre növekvő aggodását.

A legnagyobb titokzatosság veszi körül II. Vilmos betegségét. Ez a titokzatosság gubbaszt fájdalommal a német lelkek mélyén, hiszen abból eddig még mindig katasztrófa lett, ha az udvari orvosok „egyelőre semmitől sem tartottak.”

Berlinből jelentik: A német császár hétfőn Cookshavenbe utazik, Amenyiben a kieli hadgyakorlatokon nem vehetne részt, a trónörökös pár fogja helyettesíteni, akik ma automobilon már meg is érkeztek.

Jóváhagyott trónbeszéd.

Miért volt Lukács Bécsben? — A király budapesti utazása.

Távirati tudósítás.

Arad, június 17.

Khuen és Lukács audienciái uralják a helyzetet. A felség mindenben hozzájárult a miniszterek előterjesztéseihez és változtatás nélkül fogadta el a trónbeszédet. Eme hivatalos jelentéssel szemben politikai körökben azt beszéltek, hogy Lukács nem reszort-ügyek miatt volt a királynál, hanem a választójog kérdésében teendő nyilatkozat miatt rendelte magához a minisztert az uralkodó.

A politika eseményeiről a következőket jelentik távirataink:

Miniszterek Bécsben.

Bécsből jelentik: Lukács László pénzügyminiszter, a ki tegnap este Bécsbe érkezett és a Magyar Házban szállt meg, ma délelőtt fél 10 órakor Schönbrunnba hajtatott, ahol őfelsége 10 órakor magánkihallgatáson fogadta. A pénzügyminiszter őfelségének jelentést tett a reszortjába tartozó ügyekről és különösképen az indemnítási törvényjavaslatról.

Lukács László pénzügyminiszter a mai nap folyamán látogatást tett Bilinszky osztrák pénzügyminiszternél és ma délutáni 5 órai gyorsvonattal utazott vissza Budapestre.

Bécsből jelentik: Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök délben érkezik Bécsbe és valószínűleg a pályaudvarról Schönbrunnba fog hajtatni, ahol déli 1 órakor jelenik meg őfelségénél magánkihallgatáson.

Bécsből jelentik: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délben titkára, Bárczy István dr. kíséretében Bécsbe érkezett és a délután folyamán kihallgatáson jelenik meg őfelsége előtt.

A miniszterelnök audienciája.

Bécsből jelentik: A miniszterelnök ma délután egy órakor meglátogatta Aerenthal báró külügyminisztert. Fél kettőkor a Burgba hajtatott, ahol a király magánkihallgatáson fogadta. A kihallgatás egy óra hosszáig tartott. A miniszterelnök előterjesztette a trónbeszéd szövegét, amelyet a király jóváhagyólag tudomásul vett. Ezután több folyó ügyről tett jelentést. Javaslatot tett még a miniszterelnök

a főrendiház elnökének kinevezésére vonatkozólag.

Bécsből jelentik: A király fél kettőkor magánkihallgatáson fogadta a miniszterelnököt, aki előterjesztvén a trónbeszédet, ő felsége nyomban elolvasta és egész terjedelmében hozzájárult. A miniszterelnök a főrendiház elnöki székének betöltésére is javaslatot tett és Csáky Albin grófot ajánlotta. A király ehhez is hozzájárult. Egyben közölte elhatározását, hogy ő már a hó 22-én Budapestre érkezik. A miniszterelnök a délutáni gyorsvonattal hazautazott Budapestre.

Lukács a királynál.

Bécsből jelentik: Lukács László dr. pénzügyminiszter kihallgatása 10 órakor kezdődött és egy óra hosszáig tartott.

Bécsből jelentik: Lukács László, aki tegnap érkezett meg, ma audiencián jelent meg a király előtt. A pénzügyminiszter előterjesztette az indemnítási javaslatot és előterjesztést tett a banktárgyalások és egyéb pénzügyi tervei tekintetében, amelyekkel az új Ház elé lép. A kihallgatás után felkereste Bilinszky levag osztrák pénzügyminisztert és vele több, Ausztriát és Magyarországot közösen érdeklő kérdésről tanácskozott. A pénzügyminiszter délután ötkor visszautazott Budapestre.

Bécsből jelentik: Több lap azon hírével szemben, miszerint az indemnítási javaslat az új államkölesön dolgában is felhatalmazást fog tartalmazni, illetékes helyről kijelentik, hogy ez a híradás valótlan.

Lukács audienciájáról.

Lukács László pénzügyminiszter tizenegyedfél órakor tért vissza Schönbrunnból, a kihallgatásról és fogadott egy újságíró, akinek arra a kérdésére, hogy mit terjesztett elő ő felségének, így felelt:

— A költségvetést és a jövő pénzügyi terveit.

— Az idén nem nyújtja be a kormány a budgetjavaslatot, csak az indemnítást? — kérdezte az újságíró.

— Ez még nyílt kérdés — felelte a pénzügyminiszter.

Arra nézve, vajjon a pénzügyi kormány nem fog-e már legközelebb a törvényhozás elé lépni az új nagy kölcsönről szóló javaslattal, a pénzügyminiszter tagadólag válaszolt.

Lukács László pénzügyminiszter még megemlítette, hogy délután konferenciája lesz Bilinszky pénzügyminiszterrel és a kérdésre, hogy miről fog tanácskozni, azt felelte:

— Pénzügyi kérdésekről, a melyek a két államot közösen érdeklik és érintik.

Rotschild báró — Lukácsnál.

Bécsből jelentik: Ma délben tizenkét órakor Rotschild báró meglátogatta a Magyar Házban Lukács pénzügyminisztert, akivel több mint egy félórát tanácskozott. Rotschild báró fél egy után távozott automobilján Lukácsról.

A király és a választói jog.

Fővárosi tudósítónk jelenti: Politikai körökben hirt jár, hogy Lukács László pénzügyminiszter nem reszort-ügyekben utazott Bécsbe, mert az indemnítás és a költségvetés nem annyira aktuális kérdések, hogy ezek miatt szükséges lett volna a pénzügyminiszternek a trónbeszéd előtt a király előtt megjelenie. Az a hír terjedt el politikai körökben, hogy a király a trónörökös intervenciójára, a ki a választójog megoldásának hangsúlyozását a trónbeszédben kérte, egyenesen magához rendelte a pénzügyminisztert,

hogy mielőtt döntene, ezen kérdésben meghallgassa régi bizalmasa véleményét.

A mai pótválasztások.

Sárkeresztúrról jelentik: A kerületben id. Madarász József pk. 48 as és Fiáth György dr. munkapárti között ma folyt le a pótválasztás. Erős küzdelem után hat órákor ért véget a választás. Kapott:

Madarász József: 1526
Fiáth György: 1055

szavazatot és így Madarászt ismét megválasztották a kerület képviselőjévé.

Zentáról jelentik: A mai pótválasztáson délután öt órákor Mikosevich munkapártinak 50 szótöbbsége volt. Ellenfele, Ellinger Kossuth párti ekkor visszalépett, mire az elnök Mikosevichet megválasztott képviselőnek jelentette ki.

Az ugrai mandátum

Nagyváradról jelentik: Az ugrai kerületben Nagy-Bölny József munkapárti ellen fellép Wesselényi Ferenc báró pártonkívüli 48-as, Kolozsvár velt képviselője.

A nemzeti munkapárt értekezlete.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárti képviselők első értekezlete e hó 19 én, vasárnap délután öt órákor lesz a munkapárt országos körében.

Pártok elhelyezkedése a képviselőházban.

A pártoknak a képviselőházban való elhelyezkedése tárgyában hétfőn délelőtt a ház-nagyi hivatalban pártközi konferencia lesz. A konferencián a munkapárt részéről Perczel Dezső, a Kossuth-párt részéről Kossuth Ferenc, azután Justh Gyula, a 67-es pártonkívüliek részéről Semsey László, a 48 as pártonkívüliek részéről Polónyi Géza, demokraták részéről Vázsonyi Vilmos, az új párt részéről Bánffy Dezső báró, a gazdapárt részéről Szabó István vesz részt.

Aradi bíró a csikszeredai törvényszék elnöke.

Ribitzey Ferenc kineveztetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Ma délután bírói körökben az a hír terjedt el, hogy Ribitzey Ferenc törvényszéki bírót a király a közeli napokban táblabíróvá fogja kinevezni. Ribitzey új minőségében valószínűleg a nagyhalmági járásbíróság vezetését fogja átvenni, de az is meglehet, hogy a csikszeredai törvényszék élére kerül, mint törvényszéki elnök. Hír szerint azonban az utóbbi helyre Balás Elemér dr. budapesti kir. ügyészt fogják kinevezni.

Ribitzey kinevezésének híre osztatlan örömet és meglepetést kelt mindenfelé. Egyik legszimpatikusabb és legképzettebb tagja az aradi bírói karnak, aki azonkívül tud bánni is az emberekkel. Szívélyes, előzékeny uriember, akinek talán egyetlen haragosa sincs a városban.

Ribitzey tizenegy év óta van az aradi törvényszéknél. Azelőtt az antalfalvi járásbíróságot vezette. A polgári felelősségi tanács és az aradi munkásbiztosító pénztár bíróságának elnöke.

Munkatársunk felakarta keresni Ribitzeyt, de csak a felesége volt otthon.

— Az uram pár nap óta Nagyhalmágyon van, az ottani járásbíróságot vizsgálja felül. Három hónapig marad odakint.

Gratulációkat Ribitzeyné szerénykedve utasította vissza.

— Még kis korai a dolog. Nem tudjuk, hogy lesz, mint lesz. Lehet ugyan, hogy már egy héten belül megjön a kinevezés, de lehet az is, hogy elhúzódik. Ugy tudom, a minisztertanácson már átment. De, hogy is tudnak meg maguk újságírók mindent. Én azt hittem, hogy erről semmi se szivárgott ki eddig. Maguk még nálunk is többet tudnak.

Éjjel budapesti tudósítónk azt telefonálja, hogy a király Ribitzeyt a csikszeredai törvényszék elnökévé nevezte ki és hogy a kinevezést a hivatalos lap holnapi száma közli.

A jószívű nagynéni.

Eltűnt 50,000 koronás hagyaték.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Két hónappal ezelőtt megjelent az aradi rendőrségen U. B. nyugalmazott városi főtisztviselő és feljelentést tett hagyatéki lopás címen két rokona ellen, akiket azzal vádolt, hogy nagynénjének, özv. D. J.-nának hagyatékából nagyobb összegű pénzt eltulajdonítottak. A vagyonosnak ismert uriasasszonynak, véleménye szerint 60—70000 koronát kitevő vagyonából a hagyatéki leltározáskor ugyszólván semmi sem került elő és U. azon véleményen volt, hogy rokonai — akiknél az öreg asszony lakott, meg nem engedett módon, valószínűleg visszaélve özv. D. J. né szellemi gyöngeségével, jutottak a vagyonhoz.

A rendőrség a feljelentés folytán megindította a nyomozást, tanukat hallgatott ki, majd az iratokat áttette az ügyészséghez a nyomozás kiegészítése végett. A lefolytatott nyomozásnak eredménye teljesen igazolta a meggyanusított rokonokat.

Kiderült, hogy az öregasszonynak körülbelül 40—50000 korona vagyona volt, amelyet úgy szerzett, hogy özvegyi jogon haszonélvezte férjének nagy kiterjedésű földbirtokát. Az öregasszony rendkívül takarékosan élt, jövedelmének nagy részét félretette. A vagyonból az utóbbi időben, amikor közeledni érezte halálát, nagyobb összegeket ajándékozott el a meggyanusított rokonoknak, akiknek ép úgy, mint U. B.-nek is, nagynénje velt. Az egyiknek 20000, a másiknak 15000 koronát juttatott. Azonkívül többi szegényebb rokonait is nagyobb összegekkel támogatta. Így történt azután, hogy amikor az öregasszony meghalt, a nagy vagyonból mindössze pár ezer koronát találtak meg, amelyről végrendeletileg intézkedett. U. B. teljesen jóhiszeműleg tette a feljelentést, mert hisz általában tudták, hogy özvegy D. J.-né vagyonos asszony, halála után pedig csak aránylag csekély vagyon került napvilágra.

Az ügyészség ezenkívül elrendelte a végrendelet bemutatását és megkereste az összes aradi és aradmegyei takarékpénztárakat, vajjon nem helyezték-e el az öreg asszony egyiknél vagy a másiknál pénzt.

A nyomozás eredményeképp az ügyészség valószínűleg be fogja szüntetni az eljárást a rokonok ellen, mert büntény fenn nem főrog. Hír szerint U. B. magánjogi pert indít és kérni fogja az elajándékozott összegek visszafizetését azon a címen, hogy özv. D. J.-né elmebajos volt.

Az aradi munkapárt a város ügyeiért.

Politikai klub alakítása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Az aradi nemzeti munkapárt II. kerületi választmánya ma este a Központi szálloda földszinti kistermében rendkívül népes ülést tartott. Ifj. Szalay Károly elnök megnyitván az ülést, úgy a végrehajtó bizottság nevében mint a maga részéről köszönetét fejezte ki azért a nagy munkáért, amelyet a polgárság minden egyes tagja a győzelem érdekében önzetlenül végzett és őt, mint a II. kerület elnökét eme ténykedésében nagyban elősegítette. Kiemelte, hogy a II. kerület hathatós tényezője volt a választásnak. Hogy Tisza István grófot 1077 szavazattöbbséggel választották meg, ebben a II. kerületnek is nagy érdeme van, amennyiben a II. kerületi szavazatszedő küldöttségénél körülbelül 600-an adták szavazatukat Tisza Istvánra. Bejelenti, hogy a munkapárt jelenlegi szervezete továbbra is fennmarad, mert a városnak még sok fontos közügye vár elintézésre. Hogy pedig ez a párt által sikeresen megoldható legyen, szükséges, hogy az összetartás ezután is megmaradjon és a nemokára megejtendő városatyá választáskor a párt saját embereit bizza meg a város ügyeinek vezetésével, illetve azok nyélbe ütésével. Felemlítette, hogy a vezetőség foglalkozik azzal az eszmével, hogy egy társaskört létesítsen.

Vajda János válaszolt az elnök szavaira és megállapította ama örömdetes körülményt, hogy a lezajlott küzdelemben úgy a vezérek, mint a közkatonák megtették kötelességüket. De, hogy a katonák jól végezték munkájukat, azért a vezéreket illeti dícséret, ugyszintén a vezetőséget; ilyen pártfegyelem mellett a győzelem nem is maradhatott el.

Majd Nesnera Aladár emelkedett szólásra és amidőn hálás köszönetet mondott a tagok eddigi eredményteljes munkájáért, kijelentette, hogy ez a munka még nincs befejezve. Itt vannak a város ügyei — ugymond — és ezeknek intézésével a mi embereinket kell a város parlamentjébe küldeni. Azután hátra vannak a kamarai és ipartestületi választások. Mindenkor talpon kell állnunk, hogy akkor, amidőn a város érdeke megkívánja, munkára és tettere készen találjanak. Utal Baross Gábor mottojára:

„Sohse tekintünk valamit kicsinek és semmit se tartunk nagynak.“ Ha ezzel a jelszóval vagyunk, vállalkozásunk mindig eredménnyel fog járni.

Reinhart Gyula visszatért a társaskör létesítésére és kijelentette, hogy azt nem helyesli. Az elnökség — ugymond — ossza fel a várost több kerületre, így például a II. kerületet 4—5 asztaltársaságra. Ha aztán szükséges, a teljes szervezet összegyűl. Ezen tárgyhöz több hozzászólás történt, míg végre az elnök kimondotta, hogy a II. kerület óhaja egy társaskör létesítése. Hogy ez milyen formában létesüljön, azt a párt végrehajtó-bizottsága fogja a közel jövőben elhatározni.

A III. kerület választmánya folyó hó 21 én, kedden, a IV. kerület folyó hó 23 án tartja ülésait, ugyancsak a Központi szálloda földszinti kistermében, este negyed 9 órákor.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357,
Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Krassószörénymegye katasztrófája.

Növekedik az áldozatok száma. — Ujsopoton kilencvenhárom ember vízbe fullt.

Ujabb rémhírek. — A király és a kormány segítsége.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

A fürgeteg, mely egész Európán végigpaskolt, lenn az ország déli részében, Krassószörénymegyében rettenetes katasztrófát idézett elő. A hegyeken keresztül folyó patakok és folyók a beléjük ömlő óriási víztömegektől feldagadtak, a Temes, a Cserna, a Bisztra, a Nera, a Karas kiöntöttek és a rohanó ár elpusztított mindent, amit útjában talált. Több száz ember fullt a vízbe. De — úgy lehet — a katasztrófa nagysága még növekedni fog, ha beérkeznek a hírek az összes községekből. Az anyagi kár még hozzávetőlegesen sem állapítható meg, de bizonyos, hogy legalább is tíz-tízmillió korona. Egész családok pusztultak el, némely községből alig maradt meg néhány ház. A nyomor óriási. A közigazgatási és állami hatóságok példátlan erőfeszítésekkel dolgoznak azon, hogy a szorongatott községek lakosságának segínyt juttassanak, de fáradozásuk több helyütt sikertelen maradt. Van olyan község, amelyről hétfő óta, amikor a felhőszakadás történt, nincsen semmi hír. El kell készülnünk arra, hogy a legközelebbi napokban újabb borzalmak híre érkezik. A sorscsapás oly nagy tömeget sujtotta a krassószörénymegyei lakosságnak, hogy valószínűleg országos segélyakció indul meg a szegény, koldusbotra jutott nép nyomorát enyhítendő. Khuen-Héderváry gróf mai audienciáján jelentést tett a királynak, aki megígérte, hogy segíteni fog az elpusztult vidéken.

A király a magyar orvoskarosultakért.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A miniszterelnök ma referált a királynak a délvidéki árvizről. Felsője élénken érdeklődött és kilátásba helyezte személyes segítségét.

Holnap délelőtt minisztertanács lesz, melynek egyedüli tárgya a krassószörényi árvíz. Itt fognak dönteni az államsegély összegéről, melyben a vidéket részesítik.

Forgalmi zavarok.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága jelenti: Az Oravica—Néme bogsán—Resica helyi érdekű vasút Zsidovin—Oravica vonalrészén árvíz miatt az összeforgalom további intézkedésig szünetel. A már felvett és utban lévő árúk feltartóztatandók és a feladók rendelkezésére bocsátandók. — Pályarongálás következtében a Karánsebes—hátszegi helyi érdekű vasut Ruszkabánya—Voiszlova és Bauoar állomásai között a forgalom előreláthatólag két napig szünetel. A Karánsebes—orszói vonalon Teregovca—Domasnia—Kornia között az összeforgalom ismét felvételre került. Az utóbbi állomás és Mehádika között azonban az összeforgalom még szünetel.

Issekutz alispán Temesvároitt.

Issekutz Aurél, Krassószörénymegye alispánja tegnap este nyolc óra huszonöt perckor a bázisai vonattal Temesvárra érkezett és nyomban továbbutazott az orszói vonattal. Az alis-

pán ugyanis Teregovca, illetve Karánsebes felől próbálja megközelíteni a külvilágtól még mindig elzárt községeket, főleg pedig az oly súlyosan sujtott Ujsopotot. Temesvári tudósítónk kérdést intézett az alispánhoz, hogy milyenek tartja a helyzetet és milyen magasra teszi a vízbe fullt emberek számát. Az alispán így felelt:

— Igazán nem tudom még, hogy a katasztrófa hány emberáldozatot követelt. Hiszen a legnagyobb erőfeszítések dacára sem tudok bejutni a legveszélyeztetettebb pontokra. Ujsopotra mindenáron elmegyek. Ezt a szerepcsélen községet most pusztította el harmadszor az árvíz. Most estefelé egy újabb rémhírt kaptam. Igazán borzalmas. Azt jelenti ez a hír, Berzaskán száz ember fullt a vízbe. Nem tudom, igaz-e ez? Remélem, hogy nem.

Hírek a teregovai járásból.

Teregováról telefonálják lapunknak: Issekutz Aurél alispán ma éjjel ideérkezett és innen továbbjárt Mehádika és Kornyaréva felé. A teregovai járásban eddigelé a következő emberáldozatokról tudnak:

Teregován vízbe fullt két ember,
Órményesen egy ember,
Kornyaréván három,
Ferenyén egy ember és
Mehádikán egy ember vízbe fullt.

Mehádikán hat ház összeomlott. E házak helyén új meder képződött, amelyen egy patak víze rohan végig. Weidenthal és Wolfberg községekből eddig semmi hír. A szlatinai utat úgy elmosta a víz, hogy nem is lehet megtalálni, hol volt az út.

Az ujsopoti katasztrófa.

Este jelentik Oravicáról a következő Bozovicáról küldöncsel érkezett híreket (Bozovic felé a telefon- és táviróösszeköttetés még mindig meg van szakítva):

A bozovicsi járás községeit sujtott katasztrófa az újabb hírek szerint nagyobb, mint első pillanatban látszott. Eddig ennyit tudunk:

Bozovicson ötven ház összedőlt és tíz ember meghalt.

Pritipecen négy ember meghalt.

Dalbosecen harminc ház rombadólt és tizenegy ember a vízbe fullt.

Moserics községben husz ház összedőlt és het ember elpusztult. És végül

Ujsopoton összesen négy ház maradt meg a községből és kilencvenhárom ember belefulladt a vízbe. Ezek hiteles hírek!

Nem hiteles és eddig meg nem erősített hír szerint Kornyaréván állítólag huszonnyolc ember, Ujmoldován pedig tíz gyermek fullt a vízbe.

A karánsebesi járás.

Eddig kapjuk Karánsebesről a következő telefon értesítést:

Arviz még tart, a veszély még nem múlik. A Bisztra és a Temes völgye még meg van omlva. A lakosság közül igen sok ember hiányzik. Pojana—Mörül községnél a szlovén Winkler fatermelő cég iparvasutját teljesen elpusztította az árvíz. A Holczner cégnek pedig egész berendezését, fakészletét, szerkezetét elhordta a víz. Hogy a havasokon legelő miatt időző emberekkel — pedig sokan voltak fenn — mi történt, nem tudni.

Nincsen eddig róluk semmi hír. Pojana—Mörülön egy összeomlott ház maga alá temetett egy asszonyt és egy gyermeket. Jász községben a pásztorok éppen a havasokra igyekeztek, mikor a felhőszakadás jött. A vihar 5 pásztor és 300 juhot lecsodort és halálra paskolt.

Beszélgetés Talajdy főjegyzővel.

Telefonon beszélgetést folytattunk Talajdy Zoltán dr. Krassó-Szörénymegye főjegyzőjével, aki jelenleg az alispánt helyettesíti a lugosi megyeházán.

— Vannak-e újabb hírek a katasztrófáról? — kérdeztük a főjegyző urtól.

— Sajnos, igen sok községből egyáltalán nincsen hírünk és nem is tudjuk, hogy ezekben mi történt. Az utak, hidak, táviró- és telefonvonalak el vannak pusztulva és napokig fog tartani, amíg a hegyek közé ékelt községekbe el lehet jutni. A bozovicsi járásból már van hiteles hírünk. Ezt a bozovicsi főszolgabíró úgy juttatta el hozzánk, hogy egy gyalogküldöncöt menesztett a hegyeken át Stájerlak—Aninára és ott adatta fel a táviratot.

— Ezeket az adatokat már ösmerjük. Megkaptuk Oravicáról.

— Igen, az oravicai főszolgabíró véletlenül jelenvolt a távirat feladásánál és így előbb értesült a szomorú hírről. Most már bizonyos, hogy Ujsopoton egyedül 93 ember pusztult el.

— Van-e katonaság künn?

— Az alispán ur táviratilag kérte a belügyminisztert, hogy rendelkezzen ki a hadügyminiszter által katonaságot és ugyancsak táviratilag kérte a kereskedelmi minisztert, hogy küldjön le mérnököket.

— A többi járásokból nincsenek új hírek?

— Egy új hír érkezett a bozovicsin kívül. Az ujmoldovai főszolgabíró küldte és ez az egyetlen hír, amelyet tőle eddig kaptunk. E hír szerint az ujmoldovai járásban egyedül száznegyven a halottak száma. Vajjon teljesen hiteles-e ez a hír, nem tudom, mert hiszen a főszolgabíró aligha tudta megközelíteni az összes községeket és így hitelesen nem állapíthatta meg a pusztulást.

A hivatalos jelentés.

A belügyminiszternek Krassószörényvármegye alispáni hivatala telefonon a következőket jelentette a Krassószörényvármegye területén fellépett árvíz által okozott károkról:

A kárt, amelyet az árvíz emberéletben és vagyonban okozott, még nem lehet teljesen megítélni, mert sok helyütt az árvíz minden közlekedést lehetetlenné tett és a telefon- és táviróvezetékeket is megsemmisítette. A vármegye alispánja az egyes járásokat sorra járja be, hogy a mentés, a közlekedés helyreállítása és a segítőakció szempontjából szükséges intézkedéseket vezesse. Ma reggelig az egyes járásokból a következő jelentések érkeztek be:

A legnagyobb pusztítás a bozovicsi járásban volt. A főszolgabírótól ma éjjel vett jelentés szerint Bozovicson 14, Dalbosecen 15, Mosericson 7, Ujsopoton körülbelül 50 halott van. Ujsopoton az árvíz az egész falut elvitte. Az ár az összes hidakat elsodorta, úgy, hogy a falut nem lehet megközelíteni. Bonjaszka község elpusztult, a járás minden egyes községében sok az összedőlt ház. Több községből még nincs értesítés.

A teregovai járásban a főszolgabíró jelentése szerint eddig négy halott van. A kár óriási, az utak megrongálva, több híd a víz elvitt. Jablanicán eddig 28 a halottak száma. Eddig összesen 154 halottat jelentenek. A nyomor mindenfelé leirhatatlan és a nyomor enyhítésére

nagy országos segítség szükséges. Több községről a főszolgabírónak még nincs értesülése.

A moldovai járásban a főszolgabíró távirata szerint Omoldova, Radina, Szokolovác és Zlatica egészen víz alatt áll. Ómoldova és Koronini részben áll víz alatt. A zlaticai Nera-hidat az ár elvitte. Az állami úton több hid megrongálódott, a közlekedés teljesen fönakadt. Eddig ismeretlen számu gyermek meghalt. A kár óriási. A lakosság legnagyobb részének nincs enivalója. A főszolgabíró az első segítségre pénz kiutalását kéri. A felhőszakadás most érkezett jelentés szerint Berzászkán és Alsólyubkován mintegy 100 embert, 40 házat, Szikevicán 9 embert, 10 házat, 19 melléképületet, Felsőlyubkován 9 embert, 11 házat és 19 melléképületet sodort el. Az árvíz sok malmot, állatot, hidat és az alsólyubkovai nagy vashidat is elvitte. A táviró, telefon- és kocsiközlekedés szünetel.

A jami járásban a főszolgabíró jelentése szerint a szászkabányai vashidat a víz elsodorta. Bogodinszk községben két ember meghalt, 33 ház és melléképület elpusztult. Szászkabányán egy ember halt meg. Szlatinán három halott van. Több községből még egyáltalán nincsen hír, mert a közlekedés megszűnt. Az orsovai járásban eddig meg van állapítva, hogy Mehádián 13, Jablanicán 1 és magánértesítés szerint 28 a halottak száma. Számos községből még nincs hír, mert a közlekedés megszűnt és a távbeszélő nem működik. Azonnal való segítségre szorultak száma Orsován 200, Mehádián 500, a többi községekről a főszolgabíró nem birt részletesebb hírt adni. A víz a hidakat elvitte, az utakat megrongálta, telefon, táviró nem működik és ezért nem lehetett minden oldalról részletes jelentéseket kapni.

A karánsebesi járásban Mörül községben és Csirésen együttvéve hat halott van, az utak meg vannak rongálva, több hidat a víz elvitt. A kár igen nagy.

A pusztulás részletei.

Lugosról jelentik: A szörényi részben alig van község, amelyben emberéletben, állatokban és természetben óriási pusztítások nem lettek volna. A közlekedés, a táviró és telefon mindenfelé hasznavehetetlen. Az utak járhatatlanok, a hidak el vannak sodorva. Az eddigi hivatalos jelentések szerint a teregovai járásban az összes utak és hidak el vannak mosva, a vasútállomáson számtalan ház bedől és eddig négy halottat hoztak ki a romok alól. A moldovai járásban Ujmoldova, Radina, Szokolovác és Zlatica, egészen Omoldova és Koronini részben víz alatt áll. A termés, takarmány és az állatállomány teljesen elpusztult. Zlaticán a Nera-hidat az ár elsodorta. A közlekedés teljesen lehetetlen. Ujmoldován számos iskolásgyermek vízbe fullt, hogy mennyi, eddig még nem tudják. Resica mélyebben fekvő helyei víz alatt állanak. A jami járásban az Almás völgyét nagy áradások pusztították el. Szászkabányán az ár a hidat elsodorta és számos községben több ház bedől; Szokolovácson 40, Bogodinban 35 ház az összes melléképületekkel együtt rombadólt. Eddig egy halottat hoztak ki a romok alól. A karánsebesi járásban Mörül községben hat ember lelta a vízben halálát. Az összes juh-, ló- és egyéb marhaállomány elpusztult és a Bisztra völgyében a híres gyümölcsösök tönkremennek. Közlekedés sehol nincs. A bozovicsi járást legsúlyosabban érte a katasztrófa. Csak Bozovics községben 14, Dalbosecen 15, Mosericson 7, Ujsopoton, mely teljesen megközelíthetetlen, 50 a halottak száma. Ujsopot községet az ár egészen elmosta. A táviratozás és telefo-

nálás lehetetlen. Ponyászka község egészen el-tűnt az árban. Ezen járásban, amelyben a házak nagyobb része bedől, számos községről minden hír hiányzik. Az orsovai járásban minden termés elpusztult. Orsován 200, Mehádián 200 ház összedől. Az ár az összes állatállományt elsodorta. Mehádián 13 a halottak száma. Jablanica község teljesen romhalmaz, ép ház alig látható, az utakat és hidakat az ár elsodorta és a lakosság annál nagyobb veszélyben van, mert a községből nem távozhat. Reggel óta újabb felhőszakadás pusztít. Több községről a főszolgabírónak még nincs értesülése.

Hírek Oravicáról.

A felhőszakadás következtében történt áradásokról még a következő részleteket jelentik: Szokolovác községben 30 ház összeomlott, de emberéletben nem esett kár. Románszászka községben 3, Szlatinán 3 férfi és 12 téglagyári munkásnál lelte a vízárban halálát. Szászkabányával csak kompon érintkezhetnek, amelyet a táviróhuzalokból készített kötelekkel vonhatnak. A Nera árja viaskókat sodort le a völgybe, melyekben még a falra függesztett lámpák égtek. Némely viskóban bölesőben fekvő kis gyermek volt. A jami járásban Najdas községben négy ember hiányzik és 57 ház omlott össze, míg Leskovec községben négy halottat fogtak ki a vízből, hat ember még hiányzik és 65 ház összeomlott. A Duna árja mindenfelé nagy pusztításokat okozott, különösen Berzászkán és Szikevicán, honnan száz halotról tesznek jelentést. A termés mindenütt elpusztult és a nép nagy inségnek néz elébe.

A t. Ház folyosójáról.

*

Esetek a képviselői tegeződésekről. — Aki a torkában hordja a sikerét.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, június 17

Még nincs együtt a t. Ház, de a honatyák közül igen sokan elmennek már délelőttönként a parlamentbe, ahol elcsévegnek vá'asztásról, a jövő küzdelmeiről, aviatikáról és a szép nyári estékről, melyeken olyan kitűnőket lehet lumpolni azon a jogcimen, hogy készülni kell az obstrukcióra és az éjjeli ülésekre. A folyosó a reminiscenciák és a humor termő talaja. Böven terem mindkettő.

*

Most, hogy a képviselői tegeződéseket szóváltették, politikus körökben sokat beszélnek erről. Persze rossz szokás, persze szeretnék ab-bahagyni s persze előkerül sok történet a balszokásról. Egyszer boldogult Károlyi István gróf próbált ellene renitenskedni.

— Mégis csak disznóság, — mondotta, — hogy nekem tegeződnöm kell a huszárommal, ha megválasztják képviselőnek!

Nem is tegeződött a gróf, csak azzal, aki legalább báró volt. Széll Kálmánnak is volt egyszer egy kis incidense ezen a téren. Miniszterelnök korában vehemensen megtámadta egy fiatal képviselő. Kigyót békát kiáltott rá és ezüstkanalak ellopásával vádolta.

Mikor vége volt az ülésnek, a folyosón odament Széllhez a fiatal honatyája és így szólt hozzá:

— Kegyelmes uram, te még nem ismeresz engem! Engedd meg, hogy bemutatassam magam.

— Teljesen fölösleges, — felelte Széll — az imént tökéletesen megismertelek.

A „te” különben csak addig jár ki, amíg az ember képviselő. Azután meghalt a „te” a

képviselősséggel együtt. Széchenyi Pál gróf volt földmivelésügyi miniszterrel történt meg egyszer, hogy egy vasuti fülkében találkozott Balogh Mihály képviselővel, aki most bukott ki Szalontán Tisza Kálmán gróf ellenében. A gróf nem emlékezett rá biztosan, vajjon Baloghot megválasztották-e újból képviselőnek.

— Mondd csak, kedves Miskám, — kérdezte tőle — gratulálhatok? Rendben van a mandátum?

— Kegyelmes uram, — válaszolta Balogh — ezuttal nem ment könnyen a dolog. Rácalmáson megbuktam.

— Akkor fogadja részvételem. tisztelt Balogh ur, — jegyezte meg a miniszter.

— Hanem — folytatta Balogh — Rácalmáson helyett megválasztottak Nagyszalontán.

Széchenyi erre megint barátságos arcot vágott és azt mondta:

— Tudtam én azt, hogy te nem marad-hatsz ki a Házból.

Hát ettől a drága „te”-től akarják a parlamenti verekedőket egyszer s mindenkorra megfosztani.

*

Ha egy milliomos megvásárolja, ha egy pap kipredikálja és egy táncmester kitáncolja magának a mandátumot, akkor mi csodálni való lehet azon, ha Fráter Loránd kiénekelte magának a honatyai megbízó levelet. Székelyhidon választották meg öt szótöbbséggel Molnár Ákossal szemben. Ő lesz valószínűleg a tisztelt Ház előimátkozója, mert neki van legszebb hangja és mert ő a hangjának köszönheti egyrészt, hogy szóhoz jut az országban. Tudniillik Fráter Loránd kiénekelte magának a mandátumot, lévén ő azonkívül, hogy Justh-párti, koncert-énekes is. Enek a tudományának vette hasznát esütörtökön a választásánál. Programbeszéd helyett hangversenyt adott a hiveinek.

A krónikások szerint ez úgy esett meg, hogy délután két óra felé látva a Molnár párt előnyomulását, — a Fráter-párt elcsüggedt, elkedvetlensedett. Fráter Loránd nyomban észrevette, hogy baj lesz, ha pártját, korteseit össze nem tartja. Hogy egy kis életet öntsön a szárnyaszegett táborba, — kiült a tábor közepére, egy pódiumra és szép hegedűszótól kísérvé belefogott egy nótába:

„A templomba vasárnap se mentem
Pogány voltam világ életemben
Szegény öreg édes anyám beszélhetett nekem,
Még se hittem, hogy van Isten,
Odafenn a kék csillagos égben.”

Csengő baritonhangja messze elhallatszott az egész térségen. Hívei éljeneztek, tapsolták, ünnepelték, vállakra emelték és mintha a dal hívó szavára jöttek volna, — alighogy befejezte Fráter Loránd hangversenyét, megérkezett az érmihályfalvai hosszú kocsisora.

Ezt követték a többiek és Fráter minden ujonnan érkező csapatot hangos énekszóval fogadott. Estig sem fogyott ki a dalból, éneklésből és míg más kiverekszi addig ő kiénekelte magának öt szavazatot. És ez az öt voks bejut-tatta a parlamentbe a nótás jelöltet. Mint utólagosan értesülünk, Fráter a diadal hatása alatt az idézett dal szövegét következőképp változtatta meg:

„Most már hiszem, hogy van Isten
Odafenn a kék csillagos égben.”
Igy beszélték ezt a t. Ház folyosóján.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

* Első előadás az arénában. *Lehár* bájos muzsikájával kezdték meg a nyári színházi szezon. Luxemburg grófja melódiáin egész szép számu közönség gyönyörködött és szívesen tapsolt a jó előadásnak. Vendég nélkül is élvezetes előadásban volt része a publikumnak és itt helyén valónak tartjuk megemlíteni, hogy *Medgyaszay* Vilma elmaradt vendégszereplése kapóra jön. Az elkényeztetett kabaré diva ugy látszik Aradot szemelte ki arra, hogy szépségeinek próbakövévé tegye. Szó sincs róla, első-rangu talentum ez a művész, azonban még sem olyan világnagyság, hogy mőkát űzhesen egy nagy város intelligens publikumával. Mi nem vagyunk kíváncsiak az ő vendégszereplésére, Szendrey pedig helyesen tenné, ha alapos leckében részesítené a szépségeskedő színésznőt. Ennyiben nyújtott különösbet a mai megnyitó előadás, melyre ugylátszik fenséges vendégeket is várt a direktió, legalább erre enged következtetni az a két bordó párna, mely a bal oldal két első ülésén diszálgett és melyet a fenséges vendégek elmaradván, mások foglaltak el, büszkén tekintve le a többi közönséges színházba járóra, akiknek nem adatott meg bordó párnákon űlni a színpadon. *H. G.*

* *Trenk báró*. Holnap a nagyszerű *Trenk báró* című operett kerül színre, amely az idei téli szezon egyik legkedvesebb operettjüdjönésége volt s a közönség mindig szívesen megnézte. A főszereplők a következők: *Dióssy Nusi, Zalay Margit, Kun Irén, Bankóné, Beregi, Polgár, Boda és Kulcsár.*

* A „Nyugat.” *Ignotus, Osvát Ernő* s *Fenyő Miksa* irodalmi s kritikai szemléjének június 16 ik száma a következő rendkívül érdekes tartalommal jelent meg: *Halász Imre*: Beeskaytól Deák Ferencig. *Tóth Árpád*: Vers. *Szomory Dezső*: Visszatérés a börtönből. (Novella) *Füst Milán*: Versek. *Móricz Zsigmond*: Sárarany. (Regény. Második kötet IX. Befejező közlemény.) *György Mátyás*: Versek. *Karinthy Frigyes*: A körhinta. (Novella). *Bálint Aladár*: Izzalmas és véres kimenetelű bivalyviadal. (Mozgófénykép-dráma.) *Ady Endre*: Versek. *Ignotus*: Jegyzetek. (A nagy többség; Repülőgép; Filologia). Figyelő: Reinhardt (Ambrus Zoltán). Még néhány szó a *Judithról* (Tóth Wanda). Tanulmányok *Pascalról* (Babits Mihály). *Tömörkény István*: Homokos világ (Kunoz Aladár). *Erdős Rósa*: Az aranyveder (Kafka Margit). „A la maniere de...” (Ady Endre). A fotográfia (Lengyel Géza). A szépművészeti muzeumban (Lengyel Géza). Ünneprontás (Feleki Géza). *Csontváry képei* (Feleki Géza). A „Nyugat” előfizetési ára: egész évre 20 korona, félévre 10 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal V. Mérleg-u. 9.

* *Vasárnapi előadások*. Vasárnap délután mérsékelt helyárok mellett Ohnet világhírű színműve. A vasgyáros kerül színre, este pedig a *Varázskeringő*.

* *Szalay Aranka* ének és zongora tanítónő növendékeivel az évszáró vizsgát 19-én, vasárnap délután 4 és fél órakor tartja a *Fehér Kereszt* nagytermében. Vizgabiztosnak *Pogatschnig Guidó* igazgató jön Aradra, kinek egyik saját szerzeményü karéneket mutatják be a tanítványok. Helyből *Fábry Sándor* drt, *Róka Józsefet, Capdebó Gézát, Mandl Vilmos* drt, *Prohászka László* drt sikerült megnyerni vizgabiztosnak. Érdeklődők szívesen láttatnak.

* *Márkus Emilia* és *Gál Gyula* Aradon. A jövő héten *P. Márkus Emilia* és *Gál Gyula*, a Nemzeti Színház kiváló művészei négy estét lesznek vendégei a színháznak. A vendégművészek először kedden lépnek fel a *Botrány* című színműben, szerdán a *Nóra*-ban játszanak, csütörtökön a *Vörös talár*-ban lépnek fel, pénteken pedig a *Brasbound kapitány* megterése című színmű kerül előadásra az ő fellé-

pésükkel. Mind a négy előadáson a téli színház helyárai lesznek.

* *Uj műsor az Urániában*. Szombaton lekerül a műsorról *Tarnovszka grófnő* szenzációs alakja és megkezdli hódítását az új mozgófénykép műsor, melyben páratlan érdekesség váltakoznak. Különös tetszésre számíthat *Göthe* híres regényének, *Werther* keserveinek dramatizálása, melyet fenomenális kiállításban ismer meg a közönség. Tanulságos látványt nyújt a *tyuktenyésztés* színes képből való bemutatása. Az őstermészet szabályai mellett eredeti megnyilatkozása az emberi leleményességnek a gépekkel kultivált tyuktenyésztés, melyet fényes reprodukcióban mutat be ez a mozgóképek. A levegő meghódítása című nagy-szerű darab szövege és pompás képei már megjötték és június 21 én mutatja be az *Uránia*. 241

A Wiener Bankverein botránya.

Interpelláció a Reichsrathban.

Távirati tudósítás.

Arad, június 17.

Az osztrák Reichsrathban, — mint Bécsből jelentik — *Breiter* Ernő képviselő általános megdöbbenést keltő interpellációt intézett a pénzügyminiszterhez.

A képviselő súlyos vádakát emelt a Bécsben székelő, de Magyarországon is kiterjedt üzletkörüvel bíró *Wiener Bankverein* vezetősége ellen és felhívta a felügyeleti joggal felruházott osztrák pénzügyminisztert, hogy teremtsen erélyes beavatkozással rendet a bankban.

A szenzációs interpellációt alább közöljük bécsi tudósítás alapján:

(Harminckétszázmillió kétes vagyon.)

Breiter reichsrathi képviselő interpellációjára a késő esti órákban került a sor. Kinos csönd és az elképedés csöndes zugása kísérte fejtegetéseit, amikkel végig, a szivós és tárgyilagos, az igazság felderítését célzó szakember benyomását keltette. Az interpelláció hivatalos címe szerint is a *Wiener Bankvereinnél* évek óta folytatott és a könyvelés, leltározás és mérlegkészítés körül űzött szabálytalanságok és palástolások, a részvényeseket és a nagy nyilvánosságot ért súlyos megkárosítások és félrevezetések, nemkülönben a *Bankverein* tisztviselői karának kiuzsorázása kérdései körül mozgott.

A nagyszabású interpelláció bevezető részében kiemeli *Breiter*, hogy az ellenőrzésre hivatalban hanyaképviselő az *Bankverein* szemében *hanyagul teljesítette kötelességét*, mert különben nem adhatná oly szomorú képét a *Bankverein* igazgatósága által elkövetett *tiszteletsgtelen* üzemeknek. Mindenekelőtt a könyvelés és leltározás és ezek kapesán a mérlegkészítés szabálytalanságairól és megtevészeiről szól. Felemlíti, hogy a *Bankverein* számos iparvállalatai közül a legtöbb veszteséget szenvedő, úgy, hogy csak az általa felvásárolt néhány nagyobb iparvállalatnál a *Bankverein* belépusztult tőkésje a *harminckétszázmilliót* meghaladja.

(Hamis leltározások.)

Breiter azután a *Bankverein* leltározási és mérlegkészítési módját illusztrálja. „A győri vaggongyár” címén például *hat millió kétes értékű vagyon szerepel*, amely után pedig, valamint több hasonló kétes értékű tétel után, vala mint a kamathoz hasonló nyereségként van beállítva, csak hogy így nagyobb lévén az aktív és nyereség: nagyobb lehessen az igazgatóság megszabott jutaléka is. Sürgős és beható vizsgálatot követel e felsorolt szabálytalanságokra nézve.

Annál is inkább követeli ezt, mert a beható hivatalos vizsgálatnak itt okvetlen rá kell jönnie ama feltűnő körülmény igazi okaira, hogy miként is volt lehetséges a *Wiener Bankverein* mérlegei mellett az, hogy az 1895—1905 ig terjedő üzleti években az osztrák állam sem emelkedett felül részvényenként a *harminckoronán*, ellenben az igazgatóságok juta-

léka (tantiéma) több mint száz százalékkal emelkedett ugyanazon idő alatt.

(Kisemmitett részvényesek)

A *Bankverein* szipolyozó módszerét ostorozza aztán interpellációjában *Breiter* képviselő, aki eseteli a vállalatnál dühöngő állapotokat. *Popper* Bernát elnök ur — mondja *Breiter* — egész rokonságát le- és felmenőleg ellátta díszes állásokkal, bő dotációkkal, úgy hogy a dolgozó és értő tisztviselők rosszul dotált állásokban sanyldódnak. A *Bankverein* igazgatósága alapszabályszerűen fix fizetést élvez az intézetnél, a legtöbbje bent ül a bank iparvállalatai és egyéb kreációinak igazgatóságában és felügyelő bizottságában, úgy hogy e címeken is a részvényeseket tetemes összeggel, több millió koronával károsítják. — Így *Popper* igazgatónak 31, *Kuranda* igazgatónak 12, *Márkus Hugó* nak 18, a fiatal *Weiner* igazgatónak 15 és *Fischernek* 5 kormánytanácsosi állása van a *Bankverein* vállalatánál. De a törekvő tisztviselők szegénytelen fizetésért dolgoznak és legutóbb is küldöttségileg kérték helyzetük javítását, a mikor is elutasító válaszban volt részük. Mind e panaszokat a *Bankverein* által évszázadok óta szabályellenességeket szóvá tette egy nagy részvényes az 1910. április 6 án megtartott rendes közgyűlésen, anélkül azonban, hogy kielégítő választ vagy felvilágosítást kapott volna, mert az elnök *Popper* Bernát kijelentette, hogy a megkérdészt dolgok a bank ügyviteléhez tartoznak ugyan, de annak merőben magánügyei. Vajjon mit szólnak ehhez a kisemmitett részvényesek? És főleg érthetetlen a kormányhatóság képviselőjében jelentett *Marek Károly* dr. felügyeleti biztos közönyössége ez ügyben, aki a közgyűlésen nem is szándékozott szóval sem megvédeni az így kisemmitett részvényesek érdekeit.

(Mérleg-manipulációk.)

A mérlegmanipulációk egész sorát ismereti aztán az interpelláció, boncolgatva a *Bankverein* mérlegkészítési és leltározási módját, amelyről már a felületesen ítélő is megállapíthatja, hogy az nélküli a rendes kereskedő gondosságát és a kereskedelmi törvény által megszabott feltételek hiányában el is vezetette bizonyító erejét. Ott van a *Bankverein* többi kérés vállalatának egész sora, mint az *A. Lederer* bécsi cég, ahol egymaga 12 millió koronával uszik. Ott van továbbá egy *balsikerral* végzett, bár vérmes reményekkel indult *Rizamurányi* részvényakció, amelynél több milliót vesztett a napoleoni önbizalommal rendelkező *Bankverein*.

A *Bankverein* igazgatósága érthetetlen módon nem számolja el mérlegeiben több járadék kibocsájtásba való részesedésnek tetsző nyereségeit. Az 1906—1910 évi közötti időben hat ilyen járadék kibocsájtásban volt része, de egy fillér haszna ezen a címen nincsen elszámolva. Ez a tény magyarázza önmagát. A *Bankverein* vezetősége ugyanis sok vállalatát horribilis veszteségeit sem állította a mérlegekbe és viszont nyereségeket sem számolt ezzel szemben el. Ez suba alatti üzletvitel, amellyel a bankvezetőség meglehet ugyan elégedve, de nincsenek azzal sehogyssem kibékítve a részvényesek. Ezt a mérlegkészítési módot és ezt a veszteségtitkolásokat perhorraszkálja az interpelláló és alapos vizsgálat megindítását szorgalmazza az osztrák pénzügyminiszternél.

(A Stögermayer-eset.)

Ezek után elmondja az interpelláló a *Stögermayer* volt igazgató és alelnök esetét, akit a jelenlegi igazgatóság állásából 38 éves működése után formálisan kiszorított és akivel „a hivatali vezetése alatt előállott veszteségek fedezésére, két üzletkötése után 900.000 korona kártérítést fizettek meg.” Eszerint a *Bankverein* összes többi igazgatóit is részletetni kellene a többi üzletkötés is szenvedett összes veszteségekben, annál is inkább, mert leltározási és mérlegelési módjuk egyenesen törvénytelen volt már évek óta, mert a követeléseket sohasem a valódi értékük, illetve értéktelenségük szerint szerezelték.

(A konklúzió.)

Mindezek után következnek a pénzügyminiszterhez előterjesztett kérdések:

1. Hajlandó-e a miniszter ur elrendelni, hogy a *Wiener Bankverein* igazgatói a szá-

bálytalanul és hamisan fölvevő osztalékaikat tíz évre visszamenőleg a részvényeseknek visszafizessék?

2. Hajlandó-e a kormánybiztos fölvilágosítani, hogy neki kötelessége lett volna Popper igazgatót utasítani, hogy a közgyűlésen elhangzott kérdésre válaszoljon?

3. Hajlandó-e konstatálni, hogy a Wiener Bankverein 1909-ben a Rimamurányi részvények tervbevett 15 milliós emissziója folytán több milliót veszített, amikről nincs elszámolás?

4. Tudja-e a miniszter, hogy 1906 től 1910-ig a járadék kibocsátási nyereséget nem mutatták ki a mérlegekben?

5. Hajlandó-e a miniszter a véghezviendő szigorú vizsgálat befejezéséig a Bankverein részvénytársaságot felfüggeszteni?

Végül: Hajlandó-e a pénzügyminiszter a részvénytársaságokról szóló törvényt olyan értelemben módosítani, hogy hasonló visszaélések ne fordulhassanak elő.

A miniszter később fog felelni az interpellációra.

A pap bűne.

A „vak” leány botrányának háttere.

Az Aradi Közlöny tudósítójától. — Arad, június 17.

Megemlékeztünk arról a botrányról, melynek a miskolci Kepes szálloda volt színhelye, ahol állítólag Vikár Rezső, a budapesti vakok intézetének gondnoka nemtelen merényletet követett el a gondjaira bízott Ekecs Irma 18 éves vak leány ellen.

Mint most Miskolcra jelentik, kitűnt, hogy Ekecs Irmát azzal a megbízatással adta át az apja a budapesti vakok intézete gondnokának, Vikár Rezsőnek, hogy a leányt a miskolci vakok intézetébe vigye azon célból, hogy ott az apjának egy jóbarátja, Molnár János gondnok vezetése mellett megszabaduljon egy sötét-lelkű papnak szerelmi üldözéseitől. A leány nem vak és sohasem volt szó arról, hogy itt mint vakot kezeljék. A leány az irodában adminisztratív ügyeket intéz el.

Molnár Jánosnak, a vakokat gyámolító országos intézet miskolci fiókja gondnokának elbeszélése szerint az ügy története a következő:

(Ideális szerelem.)

Szántó Károly dr., 45 év körüli róm. kath. pap, aki valamelyik gimnáziumban tanított, körülbelül másfél év előtt megvakult. Majláth püspök, aki pártfogója volt a papnak, ajánló levelet irt számára a budapesti vakok intézetéhez, ahonnan azonban a vakok társaskörébe utasították, mert a vakok intézetében 14—15 éves növendékeket vesznek fel ipari munkára. A vakok társasköre olyan kaszinóféle intézmény, ahol vak családok elszórakoznak és művelődnek. Játékszoba, zongora-, olvasóterem stb. áll rendelkezésükre. Vikár Rezső, a budapesti vakok intézetének gondnoka személyesen ajánlotta Szántó Károlyt a társaskörbe, hogy ott tanulmányozza a vakok intézményét és e tanulmányai később esetleg keresetet nyújtsanak neki. A vakok társaskörének vezetője, Ekecs János teljes szeretettel fogadta a papot és bevezette családjába is. Egy esztendőig volt már ott a pap, mikor Ekecs furcsa felfedezést tett. Észrevette, hogy az jóval többet foglalkozik 18 éves leányával, Ekecs Irmával, mint amennyire azt a keresztényi szeretet megkívánja. Külön szobákban egymással enyelegve lepte meg őket. A figyelmessé vált apa figyelmeztette is a papot, aki jezsuita módon tért ki a dolog elől és azt felelte, hogy ő, a fogyatékos testű, élemedett ember szereti ennek a csacska gyermek-

nek az ifjúságát, mely vigasztalóan illeszkedik az ő szomorú lelkivilágába.

(Menekües Szántó üldözései elől.)

Az apa egyelőre elfogadta ezt a magyarázatot, de mikor az eset ismétlődött, az apa az erélyes cselekvés terére lépett. Levelet irt egy régi, testi-lelki jóbarátjának, Molnár Jánosnak, a miskolci vakok intézete gondnokának és kérte, hogy vegye valami munkás célra az intézetbe a leányt, mert tudja, hogy a derék gondnok felügyelete alatt a leány elfeledi Szántó üldözéseit és továbbra is megmenekül azoktól. Molnár készséggel magához fogadta a leányt, tekintve, hogy a miskolci vakok intézetében tényleg szükség volt egy nem vak leányra, aki az irodai ügyeket intézze.

Ekecs János Vikarra bízta a lány idehozatálát. Vikár különben bérmaatyja Irmának és éppen akkor utazott Temesvárra, az ottani fiók választmányi ülésére. Temesvárról a leánnyal Miskolcra jött. Éjszaka kellett jönnie, mert estére lett vége az ülésnek. Ide éjszaka 2 órakerkezett meg. És itt követte el Vikár azt a hibát, hogy — nem akarván zavarni a gondnok éjszakai nyugodalmát, a leánnyal a Kepes-szállóban egy szobában szállt meg. Vikár két külön szobát kért, de a szállóban már nem volt hely. A bejelentő lapra Vikár Rezső nevet irt, melyet a rossz kézírás folytán a szállóban Vidornak elváltak s így is irták be a vendégkönyvbe. Foglalkozásnak „gondnok” van beírva és így alaptalán az a fővárosi hír, hogy „keresk. utazó”-nak irta volna be magát.

(„Apuka” sürgőnye.)

A lány tehát a miskolci vakok intézetében maradt. Pünkösd vasárnapján sürgőnyt kapott ezzel a szöveggel:

Félegy órai vonattal érkezem. Várj a vonatnál, Apuka.

A gondnoknak feltűnt a dolog, mert éppen ekkor való nap kapott levelet az apjától. Nem engedte hát a lányt a vonathoz.

Ugyanaznap megjelent a gondnoknál Szántó, akit Molnár János kérdőre vont az „apuka” szó miatt. A pap ezt úgy magyarázta, hogy ő idősebb ember és átvitt értelemben használta ezt a kifejezést. Egyben könyörgött, hogy beszélhessen a leánnyal, akinek a sorsáért aggódik.

Molnár ezt megengedte, de mikor látta, hogy a „diskurzus” furcsa formát kezd ölteni és a pap öleli és csókolja a szegény elbolondított leányt, a gondnok kiadta a pap utját és mindennemű további levelezésnek végét szakította.

Később egyszer a leány levelet kapott egy budapesti barátjától, Barasits Máriától, melyben az elítéli Irmát ama sötét hírekért, melyek felőle keringenek és Budapestre hívja. Barasits Mária egy írásbeli nyilatkozatában kijelenti, hogy ezt a levelet Szántó diktálta neki. Ugyancsak Szántó híresztelte azt a szállóbeli históriát Vikár Rezsővel. Alattomos boszu volt ez azért, mert Irmát nem akarták hozzáadni.

(A pap boszuja.)

Ebben a kétségtelenül botrányos ügyben legfelháborítóbb azt, hogy baráti szivességből történt. Szántó ugyanis, hogy boszut álljon a leány internálásáért, megkérte egyik budapesti rendőrtisztviselő barátját, hogy legyen segítségére. Ez miskolci összeköttetéseit felhasználva, az itteni rendőrséget megkereste, mely a szálló tévedéséből származó hamis név használata címén megindította az eljárást, megkeresve a budapesti rendőrséget, hogy hivatalosan hallgassa ki Vikárt. Az ügy eme hátteréről a miskolci rendőrség nem tudott.

A szerajevói merénylet.

A véres tett okai.

Távirati tudósítás.

Arad, június 7.

A boszniai tartományfőnök ellen elkövetett merénylet ügyében a nagy apparátussal folytatott nyomozás azt eredményezte, hogy az annektált tartományok kormánya megkönnyebbülten lélegezhetik fel. A hivatalos jelentések szerint ugyanis Cserajicsnak nem voltak cinkostársai és hogy tettét magán természetű okok irányították.

Ma érkezett távirataink ezek:

A merénylet okai.

Bécsből táviratozzák: Jól értesült helyről jelentik a következőket:

Cserajics Bogdán szerb-orthodox vallású. Egy szegény kávéfőző fia, aki Nevezinjétől félórányira lakik. Két nagybátyja az okkupáció után kivándorolt az országból. Az egyik Pétervározt, a másik Szerbiában katonacsorvos, Cserajics 25 éves volt. Mosztárban végezte a gimnáziumot. Az érettségi után, ezelőtt öt évvel beiratkozott a zágrábi egyetemre. Minthogy többet foglalkozott politikával mint tanulmányaival, rokonai megtagadták a további támogatást. Részint Zágrábban, részint otthon és Trebinjében töltötte idejét. Közvetlenül a merénylet előtt Zágrábban tartózkodott. A merénylet az annekszióval és az osztrák-magyar kormányzattal elégedetlenek táborába tartozott és az annekszió után legtöbb korábbi barátjával szakított, mert ezek megalkudtak a megváltozott politikai körülményekkel. Tanulmányaiba mertült, egészsége rohamosan aláhanyatlott, végül is a terroristákhoz csatlakozott.

A vizsgálat eredményei.

Szerajevóból jelentik: A vizsgálat nagy erélylyel folyik. Ma délután öt montenegrói diákot tartóztattak le, akikről azt gyanítják, hogy ezek azok a komitások, akiknek jövetelet a zágrábi hadtestparancsnokság jelentette. A rendőrség nagy titokzatossággal kezeli az ügyet és a montenegrói diákok ellen folytatott vizsgálat eredményeiről minden felvilágosítást megtagad.

A vizsgálat eddigi eredményei egyáltalán nem engednek következtetni politikai merényletre, avagy ilyenemű összeesküvésre. Majdnem bizonyos, hogy Cserajicsnak nem voltak cinkostársai, amit megerősít az a körülmény is, hogy Cserajics zárkózott természetű ember volt, aki kerülte a társaságot és mindig saját utjain haladt. A merénylet és a vizsgálat mai állása szerint egy szellemileg és erkölcsileg megrendült ember tettének látszik.

Zágrábról jelentik: A rendőrség jelentése szerint a merénylet lakásán anarkista iratokat is találtak. — A rendőrség azt hiszi, hogy a beteg Cserajics, aki tanulmányait elhanyagolta, tettét kétségbeesésében követte el. Bűntársainak eddig semmi nyoma.

Voltak-e bűntársak?

Szerajevóból jelentik: A merénylet holttestének felboncolásánál megállapították, hogy a golyó a halántékon át hatolt az agyba és rögtön halált okozott. A merénylet gyöngeszervezetű ember volt. Azt hiszik, hogy Maljevics tudott a merényletről, amelynek tulajdonképpen ő volt a tervezője. Még egy harmadik tettestárs után kutatnak, de eddig nem tudtak nyomra akadni. A nyomok Zimony és Belgrád felé visznek.

HIREK.

József főherceg és neje repülni akartak.

Magyar aviatikus felszállása.

Távirati tudósítás.

Arad, június 17.

Ma korán reggel József főherceg megjelent a repülőtéren, hogy ha lehetséges, valamelyik aviatikussal ő is felszálljon. A pályán azonban meglehetősen nagy szél uralkodott és Warchalovszky aviatikus közölte a főherceggel, hogy ma délelőtt valószínűleg le kell mondani a légi utazásról.

Kilenc óra tájban sétalovaglás közben megjelent a versenytéren Augusztia főhercegnő és szintén kifejezte abbéli óhaját, hogy fel szeretne szállni.

— Csak hogy ma magasabbra szeretnék felmenni, mint tegnap — mondotta a főhercegnő.

Warchalovszky aviatikus ismételtén örömet fejezte ki a felett, hogy neki jutott az a szerencse, hogy egy főhercegnőt ő vihett először fel a levegőbe, de egyben kijelentette, hogy a mostani időt nem tartja alkalmasnak a repülésre.

József főherceget nem kedvetlenítette el a repülés elmaradása.

— Azért nem mondom le arról, hogy felrepüljek, — mondotta. — Lesz még kedvező alkalom, hogy akár Pischoffal, akár önnel felszálljak.

A főhercegi pár ezután megtekintette a hangárokat, majd lefénképezte magát. A főhercegnő érdeklődött aszíránt, hogy hol lehet képet kapni a multkori felvételtől.

— A királynak is akarok küldeni egyet, a nagyapámnak, — mondotta.

Ezután bemutatatták a főhercegnőnek Warchalovszkynét, az első osztrák hölgyet, aki repülőgépen ült. A főhercegnő érdeklődve hallgatta Warchalovszkyné elbeszélését, hogy hogyan dolgoztak, kinlődtak a hatalmas hóban, amíg sikerült az első felszállás.

A főhercegi pár távozás előtt kijelentette, hogy délután újból kijönnek és kedvező idő esetén felszállanak.

— De akkorra szerzek stilszerű aviatikus sapkát — jegyezte meg a főhercegnő — mert tegnap igen sok bajom volt a kalappal. A szél ugyancsak belekapaszkodott.

Budapestről jelentik: Horváth Ernő magyar aviatikus ma délután két méter magasságban egyszer körül repülte a versenyteret és ezzel megnyerte a magyarok részére kitűzött díjat. Ő az egyetlen a magyarok közül, aki díjat nyert.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 18-án az időjárás: meleg, száraz, zivatarok.

— A főváros a király fogadtatásánál. Budapestről jelentik: A főváros tanácsa ma elhatározta, hogy a királyt e hó 22-én, mikor Budapestre megérkezik, a kormányval együtt fogadja a pályaudvaron. A főpolgármester üdvözlő beszédet intéz a királyhoz nyolcvanadik születésnapja alkalmából. A polgárságot felszólítja a tanács, hogy tömegesen jelenjék meg.

— A kultuszminiszter és az aradi szentszék. Az aradi görög-keleti román egyházmegye hivatalos lapja jelent: A vallás- és közoktatásügyi miniszter nem hagyta jóvá az egyházmegye felekezeti iskolái számára készített tantervet, miután az nem felel meg a népokta-

tási törvény utasításainak. A miniszter egyben közölte, hogy az államsegélyt csak azon felekezeti iskolák számára folyósíthatja, amelyek megfelelő tanterv alapján állanak. A szentszék megbízásából Ciorogariu Román papnevelői igazgató ankétet hívott össze, hogy a kifogásolt tantervet megfelelően átdolgozzák. — Hír szerint a miniszternek a magyar nyelv és történelem előadására vonatkozólag voltak kifogásai az eredeti tanterv ellen.

— Klobucsár báró — csapatfőfelügyelő. Budapestről jelentik: Klobucsár József báró lovassági tábornokot, honvéd főparancsnokot a király — mint a hivatalos lap holnapi száma közli — csapatfőfelügyelővé nevezte ki. Ez az első eset, hogy honvédtábornokot ér ez a kitüntetés.

— Házasság. Dreksler Miksa dr. temesvári főrabbi június hó 26-án esküszik örök hűséget Aradon Rosenberg Eszti kisasszonynak, öz. dr. Rosenberg Sándorné, a néhai aradi főrabbi özvegye bájos leányának.

— Zeppelin levele. Bécsből jelentik: Zeppelin gróf ma Bécs város tanácsához levelet intézett, melyben ama reményének ad kifejezést, hogy talán még ez évben sikerülnie fog Bécsbe jönni léghajójával.

— Az orvosszövetség közgyűlése. Az országos orvosszövetség aradmegyei és városi fiókja holnap délután öt órakor a városházán tisztújító közgyűlést tart.

— Öngyilkos tanár. Budapestről jelentik: Karácsonyi Miklós kiskunszentmiklósi piarista gimnáziumi tanár feljelentést adott be egyik tanártársa ellen. A feljelentés alaptalannak bizonyult, mire Karácsonyi ellen fegyelmit rendeltek el. A fegyelmi elől a tanár a halálba menekült. Ma Budapestben főbelőtte magát.

— Házvétel. Czárán Géza seprősi földbirtokos megvette nyolcvanezer koronáért Stern M. A. aradi kereskedőtől, annak Erzsébet-körút és Petőfi-utca sarkán épült házát.

— Börtön elől a halálba. Milanóból jelentik: Don Luigi katolikus póp, akit azzal vádolták, hogy az arronai árvaház leánynövendékeit elcsábította, ma a milánói dom tornyáról leugrott és szörnnyethalt.

— Eltűnt háztulajdonos. Budapestről jelentik: Ma bejelentették a főkapitányságon, hogy Janzsó József szombathelyi háztulajdonos titokzatos körülmények között eltűnt a fővárosból. Janzsó e hónap ötödikén a repülőversenyekre jött a fővárosba Szombathelyről és a sógoránál a Tisza utca 12. szám alatt lakott. Vasárnap reggel a háztulajdonos eltávozott a sógorától és vissza se tért. Budapestben azt hitték, hogy haza utazott. Szombathelyről azonban ma az az értesítés érkezett, hogy Janzsó nincs otthon. A háztulajdonosnál 4000 korona készpénz volt s hozzátartozói attól félnek, hogy Janzsó valami bünténynek esett áldozatul. A rendőrség széleskörű nyomozást indított.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban június hó 17-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Bartucz Antal vasúti váltókezelőnek Erzsébet nevű leánya, Nagy Ferenc napszámosnak Lajos nevű fia, Geppert János szabómesternek Mária nevű leánya. Meghalt: Csipai Piroska 3 napos leány, Szabó Julia 90 éves városi segélyezett, öz. Wéber Józsefné 22 éves földmives napszámosné, öz. Türk Gyuláné 43 éves magánzó, Györki Margit 6 hónapos leány, Kalmár Sarolta 9 hónapos leány, Gabó Margit 2 éves leány, Bruckler Károly 11 hónapos fiú. Házasságot kötött: Csoroka Lajos lakatos Liszkovszki Katalinnal.

— Kimutatás néhai Boros Beni volt A. Cs. E. V. vezérigazgató emlékére felállítandó szoborra szánt adományokról: Naufeldt Károly 500 K, Zselénski Róbert gróf 500 K, Schubarth Pál dr. 186.54 K, Kniep Gyula 150 K, Lioits Adolf 100 K, Enyedi Béni 100 K, Meskó Sándor 50 K, Saloz Gyula 50 K, Fábian László 50 K, Jankovics Péter 50 K, néhai Nachtnébel Odón örökösei 50 K, Dániel Endre 25 K, Tötössy Géza dr. 25 K, Hervay István 25 K, Farkas József 25 K, Margitay József dr. 30 K, Purgly János 20 K. Összesen 1936 kor. 54 fill., azaz egyezerkilencszázharminchat korona 54 fillér, mely összeg az „Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár” 1928 sz. betétkönyvében bevételeztetett.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér. Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízterületekben és gyógyszerárakban

SCHULTES AGOST

Sétány-Lipóci Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudolfsrak. 8.

Kilenc csipkés battiszt ing.

Ha a férj izlése finomodott.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

A rendőrtisztviselő felnézett irataiból. Egy rendőrtizedes állott előtte és olyan hangon, amely nem is igyekezett elrejtteni a csodálkozást, mondta:

— Hadnagy urnak alássan jelentem, egy elegáns nagysága akar valami feljelentést tenni.

A hadnagy elébe ment a belépő uriaszszonynak, udvariasan székllel kínálta meg és felvette a feljelentést. Sablonos feljelentés volt, amilyen minden nap akad. Az uriaszszony felmondott volt a szobaleányának, akinek most izenőtödikén kellett volna távoznia a szolgálatból. Mialatt a leány csomagolt, az uriaszszonynak valami dolga akadt a cselédszobában és ekkor legnagyobb ámulatára látta, hogy a leány nyitott szekrényében habkönnyű, diszes, csipkés ingek fekezenek, amelyek kétségtelenül az övéi közül valók. Az urnő természetesen felelősségre vonta a szobaleányt, de az ijedten és sirva tagadta a dolgot és erősítette, hogy az ingek nem az urnőéi közül valók.

A rendőrtiszt megnyugtatta az uriaszszont, hogy rövidesen végére jár a dolognak. Nyomban el is küldött egy rendőrt a szobaleányért és egy detektívet, hogy átkutassa a leány holmiját.

Az uriaszszony türelmetlenül várta a leány megérkezését.

Végre betuszkolta a kisirt szemű, szemreváló szobacicát a kiküldött rendőrlégény. A hadnagy az urnő jelenlétében vallatóra fogta a leányt, aki eleinte rémüldözve, zokogva erősítette ártatlanságát. Lassanként azonban elmult az ijedtsége és amikor a rendőrtiszt nagyon sarokba szoritotta a keresztkérdéseivel, egyszerre csak dacosan felcsattant a leány:

— Hát igenis kérem, az ingek a nagyságái közül valók. Hanem én nekem azokat a nagyságos ur adta, akkortájt, amikor a nagysága négy hónapig nem volt itthon.

Az uriaszszony felháborodva tiltakozott es ellen, de most már a rendőrtisztviselő nem hagyta annyiban a dolgot, hanem elmondott a leánynyal mindent. És ekkor már nagyon is nem sablonos fordulatot vett ez a lopási ügy.

Kiderült, hogy az előkelő, fiatal, szép és elegáns uriaszszony férjét, aki közismert sze-

mélyiség Aradon, a négy hónap alatt, amelyet neje fűrdőn és Budapestben töltött, gyöngéd viszony szálai fűttek a takaros és gömbölyű szobacicához

A férj azonban művelt és kifinomodott izlésű ur, akinek esztétikai érzését mélyen sértették azok a durva vászonművek, amelyek a szobátünder ingerlő idomait részben befedték, részben nem. A jó férj és családapa, az élet minden helyzetében a családjára gondol, tehát a mi emberünknek is a felesége jutott ilyenkor az eszébe és minden alkalomkor egy-egy csipkés, csokros, szalagos, könnyű ingesket adott a szobacicának a neje kelengyéből, hogy azt vegye fel az ő paraszti durva inge helyett. A leány pedig azt hitte, hogy ezeket az ingeket neki magával szabad vinnie.

A rendőrtiszt most már nagyon sajnálta, hogy az urnő jelenlétében vallatta a szobaleányt, de segíteni már nem lehetett a dolgon.

Igy lön, hogy egy ügyből kettő lett és Arad ma gazdagodott egy készülő válópör szenzációjával.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi máv. vonatkísérők személyzete az építendő „Otthon” alap javára július hó 3-án este táncvigalommal, délután különféle népmulatságokkal, értékes tombolával, tűzijátékkal egybekötött hatalmas szabású népünnepet rendez, melyre kimerítő programot a közeli falragaszok adnak. 2407

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Még egy hét előtt az ideai várható termés felől a lehető legjobbak voltak a kilátások, azóta a rendelleres időjárás az eddigi kedvező esélyeket gyengítette.

A tavalyi 33 millió métermázsza búzával szemben a földművelésügyi miniszter legutóbbi hivatalos jelentésében az ez évi eredményt 54 millió métermázsának jelezte, azonban ma már ekkora mennyiségre nem számíthatunk. Mindazonáltal az 1910. évi buza a mult esztendeit jóval felül fogja mulni. Sok függ attól, hogy aratásig milyen lesz az időjárás, amely — mint láttuk — rövid idő alatt nagy változást idézett elő.

A gabonaüzlet irányzata a rosszabbodott kilátásokra szilárd.

A mai piacon eladásra került:

150 mm. buza	9.50—10.00
300 mm. tengeri	5.20—5.30
Rozs	6.50
Zab	7.00
Árpa	5.40

A gabonárák 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 17.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Kinlát, vételkedv gyenge, 4 ezer mm. 5—10 fillérrel magasabb.

Aszrak 50 kilóként számítva:

	Déli szávit	2 órai szávit
Buza 1910. októberre	9.67—9.68	9.57—5.58
Rozs 1910. októberre	6.97—6.88	6.82—6.83
Zab 1910. októberre	7.12—7.13	7.05—7.66
tengeri 1910. júliusra	5.34—5.35	5.35—5.36

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Junius 17. —

Magyar aranyárjádék 4%	113.20
Magyar koronajádék 4%	92.35
Magyar koronajádék 3½%	82.75
Magy. földteherm. kötvény 4%	98.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeregyorsorszeg köicsön	225.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy köicsön	156.—
Oszták járadék papírban	94.—
Oszták járadék ezüstben	97.75
Oszták járadék aranyban	116.80
Oszták koronajádék 4%	93.—
1860. évi oszták államsorsjegy	171.—
Oszták-magyar bankrészvény	18.20
Magyar hitelbank-részvény	842.50
Oszták hitelintézeti részvény	667.50
Oszták-magy. Államvasuti részvény	751.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.52½
London vista	240.55
Páris vista	95.30
20 márkás arany	23.50

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Junius 17.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos uj	9.45—9.55
76	9.60—9.65
77	9.70—9.75
78	9.80—9.85

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos uj	9.35—9.40
Rozs uj	6.65—6.70
Árpa uj	5.30—5.40
Zab uj	6.10—6.20
Tengeri régi	5.40—5.45

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZINHÁZ.

Szombat, 1910. június hó 18-án:

Trenk báró.

Operette 3 felvonásban. Jókai Mór regénye után írta: Willner A. M. és Bodanszky R. Fordította: Hervay F. Zenéjét szerzeszte: Albini, Félix.

SZEMELYEK:

Trenk Ferenc	Beregi S.	Stecher	Benkőné.
Schwalbenau	Dlössy Nusi.	Boillabaisse	Boda Ferenc.
Maricza	Zalay Margit.	Traufenbach	Kulcsár L.
Nikola	Kun Irén.	Wurzbacher	Polgár S.

Kezdeté 8 órákor.

URÁNIA SZINHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. június 18-án, szombat:

1. Bedugult kulcslyuk. Humoros. — 2. Port Toulon. Természet után. — 3. Szerellem a középkorban. Komikus. — 4. Tyuktenyésztes Természet után. — 5. Pali, a szép fiu. Humoros. — 6. Barbarina. Dráma. — 7. Haboru es szerelem. Komikus. — 8. Werther keservei. Göthe regénye után.

Június 21. és 22-én:

A levegő meghódítása.

Előadások délután ½ 7 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

As előadásra bármikor be lehet menni.

As előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.

Nyilatkozat!

Felkérem mindazon kereskedők, iparosok és más egyéneket, hogy feleségemnek, BOZSIN Jánosnénak, szül. RÁKÁZOV Jéka semminemű hitelt, vagy pénzkölcsönt ne adjanak, mert én azt fizetni nem fogom.

Arad-Gáj, 1910. június hó 17.

2516

Bozsín János.

Soha többé!

nem cserélem szappanomot, amióta a BERGMANN-féle (Steckenpferd védjegyű) LILJOM-SZAPPANT — Bergmann és Tea Tetschen a. E. gyártmánya — használom, mert ez a leghatékonyabb gyógyszer szappan nyári szeplők ellen, nemkülönbén e szappan által szép, puha „tájt” kap az arc. Darabja 80 fillér. Kapható minden gyógyszerárban, drogueráriában és parfumeriában. 962

Biztosító-

részvénytársaság, mely az élet-ágazaton kívül minden ágazatot kultivál. 6723

Aradon

Aradmegye részére kiterjedő főgynökséget szándékozik szervezni. Reflektánsok, kik jó összeköttetéssel bírnak, küldjék jelentkezésüket „Existencia 3828.” jellegre Jaulus és Társához (Haasenstein és Vogler) Budapestre.

Öregségem miatt elköltözöm Bukovinába, nyugalomba vonulok s e miatt eladom Petroszény belterületének legforgalmasabb utcáján fekvő ingatlanaimat: Egy új egyemeletes bérház, földszinten üzlethelyiséggel. Egy földszintes ház, amelyben jó korcsmahelyiségem van lakással, kilenc év óta. Egy másik földszintes ház, mely a másik utcára szól és mindezekhez melléképületek. Mindezek körülbelül 100 négyszög-méternyi területen együtt fekszenek.

Cím: „Csillag” Petroszény. (Poste restante)

2398 Ügynökök megbizatnak.

* Az ezen rovat alatt közlötésért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER

Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám. Kizárólagos posztó gyári raktár. 1168

141-1910. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécskai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 378/2. számú végzése következtében Dr. Spitz Lipót ügyvéd által képviselt Falk Armin és társa debreceni lakos javára 219 K. 02 fill. s jár. erejéig 1909. évi december hó 26-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1057 korona 50 fillérre becsült következő ingóságok, u. m. bolti árucikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 378/1. sz. végzése folytán 129 korona 29 fill. tőkekövetelés, ennek 1910.

évi február hó 15. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 7 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig M.-Pécskán, az 1165. számú háznál leendő megtartására az 1910. évi június hó 22-ik napjának d. o. 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és a kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. év LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pécska, 1910. évi június hó 11. napján.

2420

Szabó Imre,
kir. jbr. végrehajtó.

Tégla

I-ső és II-od osztályu kapható
Dengl Lajos

urnál 2426

Arad, Boros Béni-tér 15. sz.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vizvezeték, szerelő és bádogos üzletet nyitottam.

Amidőn biztosítom a n. é. közönséget arról, hogy bármennemű e szakmába vágó munkát a legnagyobb szakértelemmel, lelkiismeretesen és szolid árák mellett elvállalok. Kérem szives pártfogásukat, tisztelettel 2422

Czitrom Adolf,
Arad, Atzél Péter utca 1. szám.
Telefon 761. sz.

Pályázati hirdetmény.

Előléptetés folytán a tótváradi körjegyzőségben rendszerezített irnoki és adóvégrehajtói állás üresedésben lévén, mindkét állásra pályázatot hirdetek.

Irnok évi fizetése 800 kor., ha önállóan végezheti az adóügyet, körjegyzőtől még 200 koronát élvez évenként, ezen kívül adóvégrehajtások alkalmával 4 korona napidíjra tarthat igényt.

Végrehajtó évi fizetése 720 korona és a végrehajtásokért napi 4 korona díj.

Felhivatalnak mindazok, kik ezen állás valamelyikét elfoglalni akarják, hogy kellően felszerelt kérvényüket a tótváradi körjegyzőségnek címezve folyó hó 25-ig nyújtsák be.

Feltételek: józan élet, példás erkölcs és szorgalom, a román nyelvnek bírása.

Az állás bármikor, de legkésőbb folyó hó 30-ig elfogalandó.

Tótvár, 1910. június 16.

Tomutia Vasul,

2415

körjegyző.

Még csak néhány napig!

Huzás már 1910. évi június 30-án.

Ezen magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték

főnyereménye 150.000 korona készpénzben.

Az összes nyeremények összege 365.000 korona készpénzben.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vám-palota), valamennyi posta-, adó-, vám- és só hivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsében és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld.

6776

A magy. kir. lottójövedéki igazgatóság.

DISZMŰMUNKÁK

MONIROZÁSOK

IRÓMAPPÁK.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Aradi és eszaki vasutak palotája.

RUJANLUK A LEGMODERNEBB GE.
PERKEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZEATANKET,
HOL A LEGEGYSZERÜBB BERÖTÖSTÖL

FOGYVA A LEGFENYESEBB KIALLITÁS
FŐSZKÖTÉSRET TUDJUK KÉSZITENI

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATÓR KÖTÉS.

Eredeti Goodyear Welt,
a jelenkor elismert legjobb minősége.

TURUL CIPŐK

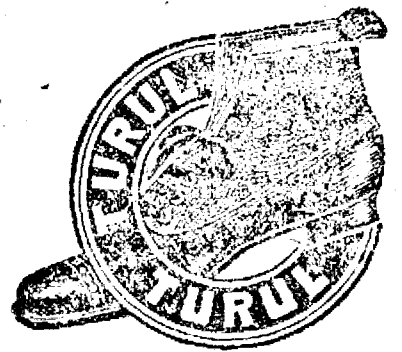
csak az olcsó áraknak
a legjobb anyagból készülnek.
Elegáns fagon.

1153

120 saját fióktelep Magyarország és a külföld legnagyobb városaiban. Képes árjegyzék portamentesen. A monarchia legnagyobb cipőgyára.

„TURUL” Cipőgyár Részv.-Társ., Temesvár
Központi főraktár: Arad, Andrásy-ut, Minorita-épület.

Uj üzletvezető: WEINBERGER VILMOS.

Legnagyobb választék
mindenfajra cipőruban,
elismert kiünő minőségben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Akinek

ismeretség híján

házasárra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellőre, kertészre,	kulcsárra, gazdaszóra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszédőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.
--	--

AKI

előadni kíván

szőlőt, magorát, ort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy
--	--

AKI

bérbérelni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,	kocát, lovat, halászatot, telket,
---	--

AKI

mindenestét vétel vagy bérbérelés céljából keresel;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér cséit, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési
rovatát használja.

Egy teljesen új

és alig használt National Casch Register pénztári ellenőrző gép olcsó árban, kedvező feltétel mellett eladó. Megtekinthető Weisz Leó könyvkereskedésében, hol a venni szándékozók bővebb felvilágosítást nyernek. 2419

Több szobából

álló lakás üzlettel, korcsmával és tekepályával, valamint trafik és italmérési joggal, szabad kézből kedvezményesen eladó. Cim a kiadóban. 2814

Sampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Ügyvéd segéd

15 évi gyakorlattal, kiterjedt ismeretséggel alkalmazást keres azonnali belépéssel is. Cim a kiadóhivatalban. 2421

Intelligens

munkaképes idősebb ember, kisebb vidéki helyen ellátásért foglalkozást keres. Cim a kiadóban. 2806

Tauczon

egy ház, melyben szatócs üzlet és italmérés van, eladó. Igen kevés tőke szükséges. Ajánlatokat B. B. jelíggel a kiadóhivatal továbbítja. 2404

Üzletáthelyezés.

Eisele János Koronás Áruháza Arad, Forrai-utca Gr. Hunyady-féle palotába helyeztetett át. 2874

Jó karban lévő Piano eladó

Cim a kiadóban. 2411

Karminckét darab

kis borjas gulyabeli tehén eladó. Polandschin és Yorkscheire választott malacok barabja 30 koronáért kapható. Kralovánszky Kálmán gazdasága, Seprős. 2871

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 80.000 kötetes zenekölcsönző intézet. — Confetti és Sampionok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazzák stb. nagy raktára. — Irodai kellékek és írószerekben különlegességek. — Antiquarium. Kerpel Izó könyvkereskedése Aradon. Telefon 206. sz. 526

Gyermekek

elemi osztályokra, esetleg zongora vagy német nyelv elemeire tanítok. Cim a kiadóban 2425

Eladó

egy csinosan berendezett fodrász-üzlet jó forgalmu helyen, üzletelhagyás miatt. Cim a kiadóban. 2075

3895 - 1910. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Lázár Zoárd és csatlakozó társai végrehajthatóknak özv. Incsikás Jánosné és tsai végrehajtást szenvedő elleni 289 kor. 90 fill. 119 kor. 67 fill. és 119 kor. 67 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, a kisjenői kir. járásbíró területén levő, Szintye községben és határában fekvő, a szintyei 702. sz. tjkvben A. I. 1-5. sorszám a. foglalt ingatlanra 2700 korona, ugyanazon tjkvben A. + 1. sorsz. a. foglalt ingatlanra 550 kor. és a szintyei 699. sz. tjkvben A. I. 1 sorsz. a. foglalt ingatlanra 750 kor. utóajánlati kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi július hó 20-ik napjának délelőtt 9 órakor Szintye községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul

eladatni nem fognak s amennyiben magasabb ígértet nem tétetik, vevőül Károlyi Pál utóajánlatot tevő fog tekintetni.

Árverezni szándékozók tartoznak utóajánlatot tevő kivételével az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 270 k. és 55 k. 75 fill.-t készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3338. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX t.-c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Vevő a bánatpénzt az árverés befejeztével nyomban a vételár 10%-ig kiegészíteni köteles.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Kisjenőn, 1910. évi május. hó 25-ik napján.

Kovács, s. k.

2417

kir. jbnó.

Modern, szolid

jégszekrények

hentesek, mészárosok, vendéglősök és magánháztartások részére legjutányosabban szerezhetők be

Husserl Manó

Jégszekrénygyárában 2081

Arad, Szt.-Pál-u. 11. Telefon 348.

Különlegesség

széles és légneműsű sörkimerő szekrényekben

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet
Gurahoncon.

Ajánlunk elsőrendű száraz 7 láb hosszú

szőlőkarót

ugyszintén

bükk, cser és gyertyán hasáb és dorongfát

a legjutányosabb árak mellett. — Kivánatra ajánlattal szolgálunk.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet.

1640